ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 24 (10.273).

1992 йил 4 февраль сешанба

Баҳоси 60 тийин.

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

● *Жамоатчилик йиғилишлари*

БАҒРИМИЗГА ОЛИБ, ЁРДАМ БЕРАЙЛИК

● БЕКОБОД

Пойтахтнинг Талабалар шаҳарчасида 16 январь куни бўлиб ўтган оммавий тартибсизликлар, кўнгилсиз воқеалардан Бекобод район аҳолиси ҳам ташвишга тушиб, изтироб чекдилар. Шу воқеалар муносабати билан республика Олий Кенгашининг республика аҳолисига Мурожаатномаси райондаги барча хўжаликлар, ташкилотлар, корхоналар, билим юртлари ва меҳнат жамоаларида ишлаб чиқилиб, йиғилишлар ўтказилди.

Бекобод районида ҳам халқ депутатлари район Кенгаши ва Ўзбекистон Халқ демократик партияси район Кенгаши ташкил этган партия хўжалик фаоллари йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда хўжалик, ташкилот, корхона, билим юртлари раҳбарлари, ЎзХДП Бекобод район Кенгаши ва ижроия бюроси аъзолари, бошланғич партия ташкилотлари котиблари, хўжаликлар касаба уюшма қўмиталари раислари, қишлоқ Кенгашлари ва маҳалла қўмиталари раислари, талабаларнинг ота-оналари, шунингдек район, вилоят Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари иштирок этдилар.

Йиғилишни халқ депутатлари Бекобод район Кенгашининг раиси М. В. Расулов кириш сўзи билан очди. У ўз сўзида республикадаги ижтимоий сиёсий вазият, Талабалар шаҳарчасида рўй берган кўнгилсиз воқеалар тафсилотлари хусусида батафсил тўхталиб ўтди.

Шу масала юзасидан Улуғбек номли давлат хўжалиги директори, ЎзХДП район Кенгашининг аъзоси У. Исабоев, Агросаноат ходимлари район касаба уюшмаси қўмитасининг раиси, ЎзХДП район ижроия бюросининг аъзоси И. Субонов, Калинин қишлоқ Кенгаши раиси Санджалилов, «Далварзин» давлат хўжалиги партия ташкилотининг котиби Р. Шерматов, «Ғалаба» жамоа хўжалиги маҳалла қўмитасининг раиси Р. Пардаев ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар ўз сўзларида аҳолини ақл-идрок, сабр-тоқат, ҳамжиҳатлик ва вазминлик билан иш юритишга, бардам бўлишга даъват этдилар. Ҳозирги вақтинчалик қийин ижтимоий-иқтисодий шароитда меҳр-оқибатли, диёнатли бўлиш, ночор оилаларга, ногиронларга меҳр-шафқат ва мурувват кўрсатиш зарурлигини таъкидладилар. Бошқа шаҳарларда таълим олаётган районимиз талабалари билан алоқани мустаҳкамлаш, уларнинг муаммоларини ҳал қилишда ёрдам бериб туриш, моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаб туриш лозим, деган фикрни билдирдилар.

Талабалар шаҳарчасида рўй берган воқеаларни шунчаки ур-йиқит, тўполон деб эмас, мустақилликка, умумхалқ сайлови йўли билан сайланган президентимизга ва президент учун овоз берган халққа қарши зарба деб билиш керак деган фикрлар билдирилди.

Йиғилиш иштирокчилари район талабалари таҳсил олаётган ҳар бир олий ўқув юртига район раҳбарларидан бириктириб қўйишга, ёшлар орасида тушунтириш ишлари олиб боришга қарор қилдилар.

Йиғилишда халқ депутатлари район Кенгаши ва Ўзбекистон ХДП район Кенгашининг район аҳолисига Мурожаатномаси қабул қилинди.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ

МАНА, қарийб ярим йилдирки, мустақил республика заминида яшаб, меҳнат қилиб келмоқдамиз. Гарчи қийин бўлсада, ўз «арава»мизни порлоқ тараққиёт сари торта бошладик. Айниқса, бу борада республика раҳбарлари бизга кўмаклашиб, вазиятдан келиб чиққан ҳолда халқ билан баҳамжиҳат туб иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга бел боғлаб киришдилар. Бундай ҳаракат бизни яқин келажакда истиқболли жамиятга олиб чиқишига ишонч уйғотмоқда. Афсуски, барқарор республиканинг бундай одимлари кимларгадир ёқмаяпти. Улар турли хил йўллардан фойдаланиб, айниқса, ёшларни чалғитишга уринмоқдалар. Мустақилликка тиш-тирноғи билан қарши турганлар ҳар хил ҳис-туйғуларга берилишга мойил бўлганлар кучидан фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда. Бу 16—17 январь кунлари Талабалар шаҳарчасида бўлиб ўтган воқеаларда ўз аксини топди. Тўпланган тинч оломон ичида айрим ёшлар қора ниятли ғаламисларнинг турли иғволарига учиб, дилхираликка қўл урдилар.

Кези келганда шуни айтиш керакки, биз аллақачон ўз йўлимизни танлаб олганмиз. Бу йўл машаққатли бўлсада, ундан бизни ҳеч ким, ҳеч қандай куч қайтара олмайди.

Ўрта Чирчиқ ноҳияси фаоллари, хўжалик раҳбарлари, ота-оналар ва талабалар иштирокида бўлиб ўтган йиғилишда ана шу фикр-мулоҳазалар айтилди. Йиғилиш халқ депутатлари ноҳия Кенгаши ва ноҳия ХДПнинг ташаббуси билан ташкил қилинди. Бундай тадбирлар ноҳияда биринчи бор ўтказилаётгани йўқ. Шуни ҳисобга оладиган бўлсак, бу гал Тошкент Давлат аграр дорилфунуни талабалари билан очиқ мулоқот қилинди. Йиғилишда ана шу даргоҳда таълим олаётган талабалар олдида турган муаммолар атрофлича муҳокама қилинди. Учрашувда сўзга чиққанлар талабалар шаҳарчасида бўлган тартибсизликлар кўпчилик халқ оммасини ташвишга қўйганлигини, айниқса ота-оналар қалбига оғриқ бўлиб кирганлигини таъкидладилар.

Йиғилишда дорилфунун вакиллари ҳам иштирок этишиб, олий даргоҳда олиб борилаётган ишлар хусусида сўз юритдилар. Жумладан, дорилфунун ўқитувчиси Тоҳир Эшпўлатов шундай деди:

— Олийгоҳимизда ноҳиядан фақатгина кундузги бўлимда олтмишга яқин талаба таҳсил олмоқда. Улар — ноҳиянинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун йўналтириладиган катта кучдир. Биз тушуниб турибмиз, ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида аҳоли ўртасида энг кам таъминланганлар тоифасига талабалар ҳам кириб қолишди. Лекин ҳукумат раҳбарлари уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш чора-тадбирларини кўрмоқдаки, бу уларнинг ўқишни муваффақиятли давом эттиришлари учун имконият туғдиради. Бунга қўшимча равишда шуни таъкидламоқчиманки, дорилфунунда фарзандларингизнинг пухта билим олишлари учун, барча шарт-шароит етарлидир. Келинглар ўз йўлимизни танлаган эканмиз, мустақиллик ҳаққи ҳурмати, унинг порлоқ келажаги учун баҳамжиҳат ҳаракат қилайлик.

Шундан сўнг Киров номли ўқув-тажриба хўжалиги директори, дорилфунун проректори М. Чинтошев сўзга чиқди.

— Модомики, оғир шароитда яшаб, меҳнат қилиб, ўқиётган бўлсак-да, биринчи навбатда халқимизга тинчлик ва осойишталик ниҳоятда зарурдир. Мана шу минбардан туриб ҳам ота, ҳам ўқитувчи сифатида айтиб қўяй. Биз бундан ҳам оғир шароитда яшаб, кун кечирганмиз. Лекин, халқимизнинг нияти пок, улар ҳеч қачон биродаркушликка бормаганлар. Талабалар шаҳарчасидаги воқеаларда эса қандайдир ғайритабиий куч бор. Уларнинг нияти — вазиятнинг барқарорлигини издан чиқариш ва ундан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиш бўлган...

Музокараларда талабалардан Тўлқин Сиддиқов, Зокир Абдужабборовлар қатнашиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Бундай ошкора мулоқотларни тез-тез ўтказиб туриш ва талабалар олдидаги муаммоларни биргаликда ҳал этиш кераклигини таъкидладилар.

— Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кетади,— деди Тўйтепа шаҳар фахрийлар Кенгаши раиси Холмат Масодиқов.— Шуни эсдан чиқармайлик. Мустақиллик йўлига ғов солувчиларнинг пайини биргаликда қирқайлик. Кам таъминланган талабаларни эса ўз бағримизга олиб, ёрдам берайлик.

Ким Пен Хва номли жамоа хўжалиги раиси Турғунбой Мадиёров ноҳиядаги барча хўжалик, қишлоқ шўролари раисларини талабаларга моддий ва маънавий ёрдам беришга чақирди. Уларнинг замонга муносиб мутахассислар бўлиб етишишлари учун ҳар қандай ёрдам керак бўлса, беришликка даъват этди.

Учрашувда халқ депутатлари ноҳия Кенгаши раиси Мирзамурод Икромов қатнашди.

Ҳ. ШАФОАТОВ.

● *Муштарий таклиф этади*

Тежалгани фойда

ШУ КУНЛАРДА республикамизда аҳолини тақчил маҳсулотлар билан тўлиқроқ таъминлаш, бозорлар, дўконларни товарларга тўлдириш ва уларнинг четга чиқиб кетишига чек қўйиш мақсадида кўплаб чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Республикамиз Вазирлар Маҳкамасининг купонлар жорий қилиш ҳақидаги қарори бунга яққол мисол бўла олади. Ахир шу пайтгача республикамиздан олиб кетилаётган маҳсулотларнинг миқдори қанча, ўлчами қандай билмасдик. Фақатгина жиноятчиларнинг ушланганлари ҳақида радио, «ойнаи жаҳон» ва матбуот орқали хабар топардик, холос. Мана шунинг учун ҳам купонларнинг тарқатилишини ижобий баҳолайман. Лекин қизиғи шундаки, ҳар доим бир ишни қилаётиб, қийин ва харажатли тарафини танлаймиз. Купон тизимига ўтишда ҳам шундай бўлди.

Шунинг учун ҳам баъзи таклифларимни билдиришни лозим топдим. Аввало ушлаб қолинаётган маҳсулотнинг қанчалигини билмадиму, аммо купон ишлаб чиқаришга, тарқатишга миллионлаб пул сарфланаётганлиги аниқ. Бунинг ўрнига бошқа республикаларга ҳужжатсиз, сабабсиз товар олиб кетаётганларни қаттиқ жазога тортиш тўғрисида қарор қабул қилинса яхши бўларди.

Яна бир масала. Илгари 100—150 сўм маош олсак, чўнтакнинг бир четига жо бўларди. Энди эса минг сўм ва ундан ошиқ маош олсангиз уни олиб юришнинг ўзи бўладими? Бунинг ўрнига ғарбликлар каби маошимиз 50—100 сўмдан ошгач, қолганига чек китобчасидан варақчалар йиртиб бериш қулайроқ эмасми? Шунда ойлик маошимиз чек китобчасига ўтказилади. Бундан минглаб сўмни кўтариб юриш ташвишидан қутиламиз ҳамда, давлатимиз кўплаб миқдорда пул ишлаб чиқаришга эҳтиёж қолмайди. Бундай йўл билан аҳолини бугун танқислик сезилаётган қоғоз пул билан таъминлаш ва шу билан бирга кўплаб маблағни тежаб қолиш мумкин бўларди.

Ҳ. ТОШМАТОВ,
Чиноз ноҳияси.

МАСЛАҲАТЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

БЎКА ноҳиясидаги «Ачамайли» (олдинги «Партия XIX съезди») жамоа хўжалигида бўлиб ўтган ҳисобот йиғилиши аввалги йиллардагига қараганда анча мунозарали тус олди. Илгари ҳар қандай йиғинлар олдиндан тайёрланган тартиб асосида ўтказиларди, Тайинланган кишилар сўзга чиқар, қилинган ишларга эса ҳаққоний баҳо берилмасди. Фақаттина қўлга киритилган ютуқларни мақташ билан кифояланарди, холос. Ҳар бир деҳқон ўзининг ҳақ-ҳуқуқидан фойдаланиб, қилинган ишлар юзасидан очиқ фикр билдиришга журъат этолмасди. Ҳайриятки, энди «ғишт қолипдан кўчгандек» бўлди. Одамларимиз ўз ҳақини талаб қилиб олишни ўргандилар.

Хўжалик раиси Абдували Холжонбоев ҳисобот маърузасида қилинган ишларга холис баҳо берди. Қўлга киритилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликлар, ечимини топмаган муаммолар рўй-рост айтилди. Хўжаликнинг умумий майдони 2806 гектарни ташкил этади. Ундан деҳқончилик қилиш учун яроқли бўлган ерлар 2070 гектардир. Хўжалик асосан пахтачилик, боғдорчилик, шоличилик билан шуғулланади. Бу ерда ўтган йили асосий даромад манбаи бўлган пахта 1004 гектарга экилиб, режадаги 2760 ўрнига 3217,4 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. Ҳосилдорлик 32 центнерга етказилди. Биргина пахтадан олинган даромад 2 миллион 707 минг сўмни ташкил этди. Бундан ташқари 163 гектар майдонга донли экинлар экилди. Бу ердан ҳам юқори ҳосил ундириб олинди. Рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак, Хотам Тожибоев бошлиқ бригада аъзолари 232 тоннадан кўпроқ буғдой ҳосили йиғиб олдилар. Бу Президент фармонининг бажарилишига ҳисса бўлиб қўшилди. Натижада 144 тоннадан кўпроқ буғдой ва 53,8 тонна маккажўхори донини аҳолига тарқатиш имконияти вужудга келди.

Аҳоли талабини қондириш ва давлатга топшириш режасини бажариш учун 20 гектардан кўпроқ майдонга картошка экиляган эди. Лекин режа бажарилмади, 79 тонна кам ҳосил олинди. Хўш, бунинг сабаблари нимада? Раис ана шу хусусда сўз юритиб, йўл қўйилган хатолардан ўз вақтида хулоса чиқариб олишга даъват этди. Гап шундаки, 10 гектардан кўпроқ майдонга Россиянинг Омск шаҳридан олиб келинган уруғлик картошка экилган эди. Бу уруғликнинг «Нематод» билан зарарланганлиги туфайли ҳосилдорлик кескин камайиб кетди.

Хўжалик раҳбари пиллакорларнинг фидокорона меҳнат қилганликларини алоҳида таъкидлади. Жумладан, Бодом Ғоипова, Қурбонжон Умирова, Ҳайтгул Холбоева каби пиллакорларнинг ҳар бири 200—220 килограммдан ипак толаси олганликлари учун уларга ташаккур билдирди.

Хўжаликларда ҳисоботлар

Жамоада 750 дан ортиқ хонадон истиқомат қилади. Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида уларга бирдан-бир мадад берадиган хўжалик эканлигини таъкидлаб, бундан кейинги иқтисодий аҳволнинг қандай бўлиши деҳқонларга боғлиқлигини айтди. Шу билан бирга ҳозирда аҳолига кўрсатилаётган ёрдам ва ғамхўрликлар ҳамда яратилаётган қулайликлар хусусида сўз юритди.

— Сўнгги йиллар мобайнида деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнатлари туфайли бир қанча маданий-маиший объектларни қуриб битказдик,— деди раис.— 140 ўринли болалар боғчаси қурилиб фойдаланишга топширилди. Яна ҳар бири 140 нафар кичкинтойни ўз бағрига оладиган иккита боғча қурилиши давом этмоқда. Бу йил янги ҳаммом ҳам қуриб битказмоқчимиз. Қишлоқларимиз йилдан-йилга кўркамлашиб, ободонлашиб боряпти. Ҳалол меҳнатларимиз эвазига турмуш маданиятини, яшаш шароитини яхшилашга ҳаракат қиляпмиз. Чунончи, 7 та кўчага асфальт ётқизилди, 15 километр узунликда водопровод тармоғи тортилди. Газлаштириш ишларига ҳам жадал киришилди...

Музокараларда бош агроном Абдужалил Ҳожиқулов, бригада бошлиғи Исроил Анорбоев, Республика халқ депутати Худойберди Абдужабборовлар сўз олишди. Йил якуни таҳлили бўйича ўзларининг ҳаққоний фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Келгусида эътиборни қаратиш лозим бўлган юмушлар ҳақида гапирдилар. Айниқса сўзга чиққан бригада ҳисобчиси Турғунбой Умаровнинг талаби ўринлидир.

— Иш дан гапираверамизу лекин бутун умрини деҳқончиликка бахшида этган ва даволанишга ҳам вақт топа олмаган кишиларга ғамхўрлик қилишни унутиб қўйяпмиз,— деди у.— Мана қайнотамизни олайлик. Меҳнат қилиб, ногирон бўлиб қолган. Ҳозирги кунда ҳеч қаердан моддий ва маънавий ёрдам ололмаяпти. На раҳбарлар унга қайишади, на бошқа ташкилот...

Ҳозирги пайтда кенг томир ота бошлаган ижара пудрати асосида иш юритишга ўтилаётганлигига қарамай, бу борада сусткашликка йўл қўйилмоқда. Ҳисоботда бу масала юзасидан ҳеч қанақа фикр билдирилмади. Ваҳоланки, хўжаликда ижара пудрати асосида иш юритаётганлар топилади. Улар боғча кичкинтойларини, мактаб ўқувчиларини эрталабки нонушта учун сут билан таъминлашлари керак эди. Улар ўзларига фойда келадиган томонни ўйлаб, бу талабга совуққонлик билан қарамоқдалар.

Йиғилишда жорий йилда қилинажак ишлар жамоатчилик муҳокамасига қўйилди. Бу борада батафсил сўз юритилиб, кенгашиб олдилар. Ҳисобот йиғилишида халқ депутатлари ноҳия Кенгаши раиси Қодир Элчибоев қатнашди.

Р. САИТҚУЛОВ.

● ОҲАНГАРОН НОҲИЯСИ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАР НАРСАНИНГ ЎЗ ҲИСОБИ БОР

Халқ сайлаган депутатлар ҳамма вақт ҳам халқ талабини бажаришга ҳаракат қилишадими? Улар ўз наказларини қандай бажаришяпти? Бу саволларни Телов қишлоқ Кенгаши депутатларига нисбатан бермоқчи бўлсангиз, ҳеч иккиланмай шу қишлоқнинг халқ депутатлари Кенгашига мурожаат қилаверинг. Чунки бу ерда депутатлар олиб бораётган ишлар доимий назорат қилиб борилади, бажарилаётган ишлар ҳисобга олинади.

Кенгашнинг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги йиғилиши ҳам ана шу мавзуга бағишланди. Шу куни депутатлар ўтган 1991 йил давомида бажарган ишлари ҳақида ҳисоб бердилар. Депутатлар Яхшибой Қўшбоев, Абдумалик Жумақулов, Турғунбой Саъдуллаев, Тожибой Ниշоновларнинг иш фаолиятлари қониқарли деб топилди.

ТАЛАБАЛАР УЧРАШУВИ

Шу куни шинамгина жиҳозланган қаҳвахона ўзгача тус олди. Бу ерга турли олий ўқув даргоҳларида таълим олаётган оҳангаронлик ёшлар йиғилишди. Тадбирни уюштирган ноҳия раҳбарлари талабалар муаммолари, ютуқлари билан танишиб, яқиндан суҳбатда бўлдилар. Баъзи масалаларда қўлларидан келганича ёрдам кўрсатишга уриндилар. Талабаларга ноҳия хўжаликлари ҳисобидан ажратилган моддий ёрдам — пул маблағлари берилди.

Ноҳия Маданият уйи жамоаси ўзи тайёрлаган қизиқарли томошаси билан кўпчиликнинг диққатига сазовор бўлди. Хушовоз хонанда Ғиёс Бойтоев ҳам ўз навбатида қўшиқ айтиб, кечага файз киритди.

ЯНГИ УСТАХОНА ОЧИЛАДИ

Собир Раҳимов номли шўро хўжалиги ҳудудига жойлашган «Бинокор» ширкати жамоаси ўтган йили режа ва топшириқларини ортиғи билан адо этди. У давлатга жами 1 миллион дона ғишт тайёрлаб топширди.

— Ширкатимизда жами тўққиз киши меҳнат қилади,— деди ширкат бошлиғи Т. Иброҳимов.— Биз асосан шартнома асосида турли корхона ва ташкилотлар, хўжаликлар учун ғишт ишлаб, арзон нархда сотамиз. Маҳсулотимизга бўлган талаб кундан-кунга ортиб бораяпти.

Айни кунларда ширкатда ғишт билан бирга эшик, дераза ромлари тайёрловчи янги устахона очиш ҳам режалаштирилмоқда.

А. МАҲКАМОВ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● **КАНАДА — РОССИЯ**

РОССИЯ Президенти Борис Ельцин ўзининг Канадага қилган дастлабки амалий ташрифини ниҳоясига етказди. Россия Президентининг Канадага келиши арафасида маҳаллий матбуот Россия Президенти билан Канада бош вазири Брайан Малруни ўртасида бўладиган мулоқотларда асосан шахсий алоқаларга асос солинади, деб ёзди. Бироқ, Россия Президентининг мазкур сафари кутилганидан ҳам самаралироқ бўлиб чиқди. Президент билан бош вазир биргаликда имзо чеккан декларацияда икки мамлакатнинг истиқболдаги ҳамкорлигига оид янги йўналишлар аниқланди. Эндиликда ҳар иккала давлат дўст мамлакатлар сифатида ўз алоқаларини ривожлантирадилар. Савдо, иқтисодиёт ҳамда инвестицион ҳамкорлик соҳаларида ҳам янгича ёндашувлар қайд этилди.

Биргаликда ўтказилган матбуот конференциясида гапирган Б. Малруни ўз сўзида асосан Россияда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳот хусусида тўхталди. Бу ислоҳот муваффақиятидан барча мамлакатлар, шу жумладан, Канада ҳам манфаатдордир, деди бош вазир. Ислоҳот муваффақиятини таъминлашга ҳисса қўшмоқ мақсадида Канада аввалгисига қўшимча яна 100 миллион доллар қарз берадиган бўлди. Шунингдек, учрашув пайтида Россияга Канада ташқи савдо вазири Майкл Уилсоннинг, шунингдек, ундан сал аввалроқ энергетика, тоғ саноати ҳамда ресурслар вазири Жекоб Эппнинг келиши режалаштирилди. Улар Россия вазирлари билан биргаликда ўзаларига тегишли соҳалар бўйича маслаҳатлар олиб борадилар.

● **ФРАНЦИЯ**

МАЪЛУМКИ, бир неча кун муқаддам Фаластинни озод этиш халқ фронти раҳбари Жорж Хабаш даволаниш учун Парижга келган эди. Унинг келганлигидан воқиф бўлган матбуот воситалари Ж. Хабашнинг ўтмиши тўғрисида хабарлар босиб чиқара бошладилар. Чунки, 70-йилларда бутун Франция бўйлаб томир отган террорчилик ҳатти-ҳаракатларида баайни ана шу Ж. Хабашнинг қўли бор, деб гумон қилинар эди.

Франция маъмурлари Ж. Хабаш жойлашган госпиталини қўриқлаш учун одамлар ажратган бўлса ҳам шов-шувлар авжига чиқиб кетди. Натижада Ж. Хабаш 66 соатдан сўнг Парижни ташлаб Тунисга учиб кетишга мажбур бўлди. Аммо унинг сафари изсиз қолмади. Ж. Хабашнинг келишига гўё алоқадор бўлган ташқи ишлар вазирлиги ҳамда ички ишлар вазирлигининг қатор юқори мартабали амалдорлари истеъфога чиқариб юборилдилар. Жумладан, президент Ф. Миттераннинг маслаҳатчиси Жоржина Дюфуа хонимнинг бошига ҳам шу савдо тушди. Лекин, оппозиция бу билан қаноатланмаётир. У бош вазир Э. Крессон хонимнинг ҳам истеъфога чиқишини талаб қилмоқда.

● **ИРОҚ**

АМЕРИКА Қўшма Штатлари разведка хизматлари Ироқда «Скад» ракеталарини ишлаб чиқаришни давом эттирилаётганига тааллуқли қатор маълумотларни «Ю. С. ньюс энд Уорлд рипорт» журналига берди. Мазкур маълумотларда Форс кўрфазидаги уруш ҳамда Ироқ пойтахтига қилинган ҳарбий тайёралар ҳужуми пайтида сезилмай қолган «Скад» ракетаси корхонаси хусусида гап боради. Разведка хизматларининг хабарларига қараганда, шу кунларда Ироқ 800 та янги тоифадаги ана шундай ракеталарни тайёрлашга муваффақ бўлган. Ҳарбий корхона кечаси-кундузи ишлаб турибди. Бироқ, унинг аниқ жойлашган ери ҳамон номаълумлигича қолмоқда.

● **ГАИТИ**

БИР НЕЧА ой илгари Гаитида бўлиб ўтган давлат тўнтаришидан сўнг мушкул кунларга қолган кўплаб гаитиликлар Америка Қўшма Штатларининг Куба ҳудудида жойлашган Гуантанамо ҳарбий-ҳаво базасига кўчиб ўта бошладилар. Кейинги кунларда АҚШда мазкур гаитликларни ўз ватанларига қайтариб юбориш хусусида қарор қабул қилинди. Бу қарор, дейилади АҚШ давлат департаментининг баёнотида, АҚШ олий суди ҳамда Қўшма Штатларнинг муҳожирлар ҳақидаги қонуни асосида қабул қилинди. АҚШ томонининг фикрича, Гаитидан келган қочоқлар сиёсий бошпана олиш учун етарли асосларга эга эмаслар.

● **ТУРКИЯ**

ТУРКИЯ шарқидаги тоғли минтақада катта фожиа рўй берди. Катта қор кўчкини натижасида, тахминий маълумотларга қараганда 113 нафар киши ҳалок бўлди. Курд қишлоқларида истиқомат қиладиган 250 дан кўпроқ киши дом-дараксиз йўқолди. Қишлоқларга жуда катта моддий зарар етказилди. Об-ҳавонинг ноқулайлиги қутқариш ишларини тобора қийинлаштирмоқда.

● **САЛЬВАДОР**

Сан-Сальвадорда Фарабундо Марти номидаги миллий-озодлик фронти билан ҳукумат ўртасида тузилган тинчлик шартномасининг кучга кириши муносабати билан катта тантаналар бошланди. Бу ерда ёқилган «Тинчликнинг мангу алангаси» деб аталган гулхан, айниқса, рамзий маъно кашф этди. Фарабундо Марти номидаги миллий-озодлик фронти қўмондонлигининг олий даражадаги зобитлари президент А. Кристианига содиқлик тўғрисида қасамёд қабул қилдилар. Тинчликнинг биринчи куни бутун мамлакат бўйлаб осойишталик вазиятида ўтди.

● **ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА**

ФРЭНК Синатра, Жаклин Кеннеди сингари машҳур кишилар ҳаётига тааллуқли асарлар муаллифи Китри Келли янги асар ёзишга киришди. У Буюк Британия қироличаси оиласи ҳаётига тааллуқли бўлади. Бу асарнинг 1995 йилда «Уорнер букс» нашриётида босиб чиқарилиши кутилмоқда. Бу орада Китти Келли хоним ўз шахсий ҳаётини ҳам унутгани йўқ. Шу йил баҳорида у тиббиёт соҳасида донгдор мутахассис ҳисобланган доктор Жонатан Цукер деган кишига турмушга чиқиш тараддудини кўра бошлади.

БИР ПАЙТЛАР «Эрон-Контрас» деб аталган жанжалда асосий кишилардан бири бўлган Оливер Норт ҳаётида ўзгариш бўлди. У яқинда тасвирга олина бошлаган бир фильмда жасур учувчи Стивен Уэбер ролида суратга туша бошлади. Кинофильм эмакдоши Дэвид Лининг таъкидлашича, О. Норт жуда иқтидорли актёр бўлиб чиқди.

ДАНИЯ валиаҳди Фредерик тунги сайлдан қайтиб келаётиб кайф ҳолда тўхтатилди. Унга қарашли бўлган машинада маъшуқаси, кийимлар намойиш этувчи Мария-Луиза Аамунд бор эди. Буни қарангки, йўл назоратчилари бўлган полициячилар айбни валиаҳдга эмас, унинг маъшуқасига ағдардилар. Чунки, рулда Мария-Луиза Аамунд хоним ўтирган эди. Дания қонунларига асосан қироллик оиласи аъзоларига нисбатан бирон-бир адлиявий иш қўзғатиш мумкин эмас. Шу боис полициячилар юқоридагича йўл тутдилар.

● **БОЛГАРИЯДА** дастлабки темир йўлнинг вужудга келтирилганлигига 125 йил тўлди. Энг биринчи темир йўл Русе — Варна шаҳарлари оралиғида бўлиб, у 224-километрга тенг эди. Энг биринчи поезд эса 1866 йилда Англиядан сотиб олинган эди. Ўшанда у бор-йўғи соатига 30 километр йўл босар эди.

СУРАТДА: қадимий машинистлар кийимини кийиб олган ҳайдовчилар дастлабки поездни юргизиш учун тараддуд кўрмоқдалар.

БТА — ТАСС сурати.

ДОРИЛФУНУН БИЛАН ҲАМКОР

Жумҳуриятимизда ўрта ва олий таълимни такомиллаштириш, мактаб ўқувчиларига касб танлашда ёрдамлашиш, улар орасидан иқтидорли ёшларни танлаб, ўзлари қизиққан фанлар бўйича қўшимча дарслар олиб бориш, шуннингдек, шу йўл билан олийгоҳларга кириш орзусидаги ўқувчиларга пухта билим бериш мақсадида мактаб ва олийгоҳларнинг ўзаро ҳамкорлигини мустаҳкамлаш шу куннинг долзарб вазифаларидан биридир.

Вилоятимизнинг Калинин ноҳиясидаги Нодира номли 15-мактаб ва Тошкент Давлат техника дорилфунуни ўртасида ўрнатилган алоқалар ана шу ҳамкорликнинг намунаси бўлди. Яқинда мактаб директори Шавкат МАДУМАРОВ ҳамда дорилфунуннинг олий ўқув юртига тайёрлаш ва касбга йўналтириш куллиёти математика ва чизмачилик кафедрасининг мудири, физика-математика фанлари номзоди Саттор АЛИМУҲАМЕДОВ билан мулоқотда бўлиб, уларга бир неча саволлар билан мурожаат этдик:

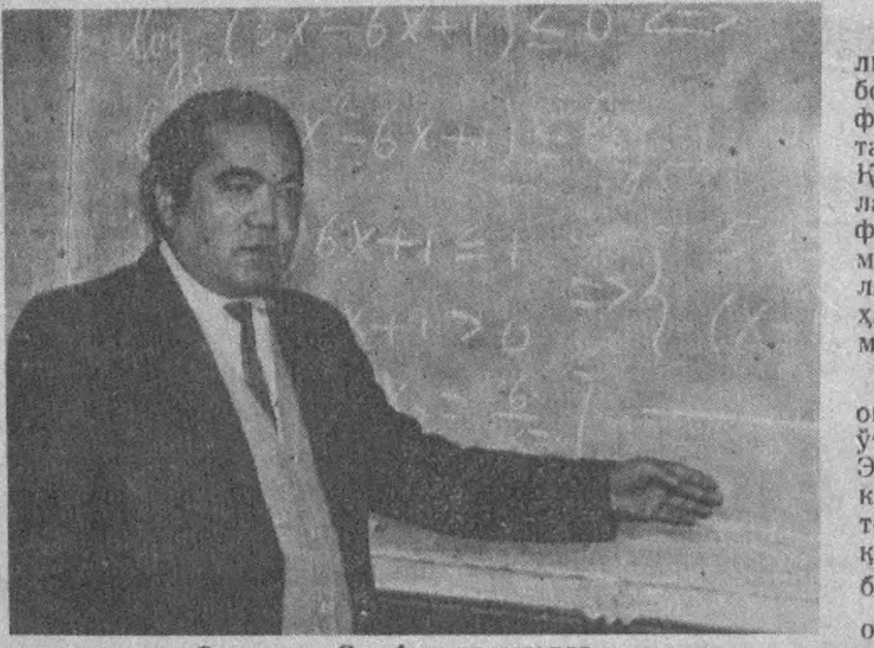

Суратда: С. Алимуҳамедов.

— Аввало мактабда махсус синфлар очиш зарурати ва тарихи ҳақида сўзлаб берсангиз.

Шавкат МАДУМАРОВ: Кейинги йилларда ўқувчиларга билим беришнинг янги, самарали усулларини амалда жорий этиш мақсадида халқ таълими соҳасида турли ислоҳотлар, тажрибалар ўтказилган бўлсада, амалий натижа бўлмади. Икки ўртада ўқувчиларни ҳам, ўқитувчиларни ҳам қийнаб қўйдик. Барчани бир қолипда ўқитиш, бунинг устига «2» баҳо қўймай синфдан синфга ўтказавериш салбий натижа берди. Болаларнинг ўқишга қизиқишлари сусайди. Давомат ва интизом пасая бошлади. Энг ачинарлиси, уларнинг вақти беҳуда ўтаверди. Ҳаётнинг ўзи маориф соҳасидаги камчиликларни тезда йўқотиш, ўқиш, ўқитиш ишларига янгича ёндошиш зарурлигини тақозо этди. Ноҳиямиз ҳудудида истиқомат қилувчи химия фанлари доктори, профессор Дилмурод Юсупов билан шу мавзуда суҳбатлашганимизда у кичи мактабда махсус синфлар очиш ҳақида фойдали маслаҳатлар бердилар. Мана, 1989 йилдан бошлаб, 9-синф ўқувчиларини уч хил синфларга — яъни аниқ фанлар, ижтимоий фанлар ва оддий синфларга бўлиб ўқитмоқдамиз. Ўқувчиларимизга пухта билим бериш, ўзлари қизиқадиган олийгоҳларга киришлари учун махсус дастурлар билан ўқитиш, мактабимиз ва олийгоҳлар ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш мақсадида Тошкент Давлат техника дорилфунуни ва бизнинг Калинин ноҳияси, Қатортол қишлоқ Шўроси ўртасида ўзаро ҳамкорлик ҳақида шартнома тузилди. Шартномага биноан дорилфунун ўқитувчилари мактабимизда дарс бера бошлашди.

— Ўқувчиларни синфларга бўлиш, уларни дарсликлар билан таъминлаш масаласи қандай аҳволда?

Шавкат МАДУМАРОВ: Аввало саккиз йиллик ўқиш даврида ўқувчиларнинг қизиқишлари, қобилият ва истеъдодлари маълум даражада аниқланиб қолади. Шундай бўлсада, синфларга бўлиш олдидан ўқувчиларни ёзма иши орқали имтиҳондан ўтказдик, ҳар бирининг отаонаси билан суҳбатлашдик.

Болаларнинг ўзлаштириши ва хоҳишига қараб бир синфдан иккинчи синфга ўтиш мумкинлигини тушунтирдик. Шу тариқа юқорида тилга олинган синфлар вужудга келди. Дарс соатлари эса умумий ажратилган соатларга мослаб ўзгартирилди. Синфдаги асосий фанлар айрим фанларни 3 соатгача қисқартириш ва факультатив соатлар ҳисобига кўпайтирилди. Табиийки, бундай синф ўқувчилари махсус дастурлар билан ўқитилиши керак. Дастур, дарсликлар борасида ҳали ечимини топмаган масалалар бор. Бу борада катта тажрибага эга бўлган ўқитувчиларнинг мактабимизда дарс беришлари мазкур муаммоларни ҳал этишда қўл келмоқда.

Саттор АЛИМУҲАМЕДОВ: Ўқувчиларни табиий танлов йўли билан синфларга бўлиш энг оддий ва адолатли усул. Ўқиш жараёнида махсус синфда ўқиётган, аслида математикага қизиқиши йўқ саккиз нафар ўқувчини бошқа синфларга ўтказишга тўғри келди.

Дастур ва дарсликларга келсак, дарҳақиқат бу борада анча ишлар қилиниши керак. Шу вақтгача кўпгина дарсликларимиз Россия мактаблари дарсликларининг таржимасидан иборат эди. Бир мактабнинг ўзида уч хил синфнинг мавжудлиги эса дастур ва дарслик борасидаги муаммоларни янада чуқурлаштиради. Шахсан мен кафедрамизда ишлаб чиқилган, ноҳия маориф бўлими ва дорилфунуннинг илмий-услубий Кенгаши тасдиқлаган дастур асосида ишламоқчиман. 1962 йилдан буён Тошкент давлат техника дорилфунуни (собиқ Тошкент политехника билимгоҳи)да ишлаб келмоқдаман. Ўтган йиллар мобайнида жуда кўп қўлланмалар ёзишга тўғри келди. Шулардан сўнггиси, «Тошкент давлат техника дорилфунунига кирувчилар учун математикадан методик қўлланмалар»дир. Ўқувчиларга шу ва шунга ўхшаш қўлланмалардан фойдаланишни, мактабларда дарслик ҳисобида фойдаланилмайдиган, аслида жуда фойдали бўлган китобларни тавсия этмоқдаман.

— Ўқувчиларни махсус синфларга бўлиб ўқитишнинг дастлабки самаралари қандай бўляпти?

Шавкат МАДУМАРОВ: Бу йил мактабимиз тарихида биринчи марта махсус синф ўқувчилари мактабни битиришади. Халқимиз ибораси билан айтганда, жўжани кузда санаймиз. Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ, ишларимиз натижаси сезила бошлади. Энг муҳими, болаларнинг вақти беҳуда ўтмайдиган бўлди. Улардаги мактабга ва дарсларга бўлган лоқайдлик йўқолди. Мактабимизда шундай синфлар очилганини эшитиб, қўшни мактаблардан ҳам ўқувчилар кела бошлади.

Ҳар бир синфдаги ўқувчининг билими, қизиқиши бир хил бўлганлиги учун дарс самараси кескин ошди. Ўқитувчи ва ўқувчи муносабатларида ҳам тубдан бурилиш бўлди. Бири шу касбнинг билимдони, иккинчиси эса касб остонасига илк қадам қўяётган ихлосманд бўлганлиги учун улар энди маслакдошларга айланиб қолишди. Бошқача қилиб айтганда ўқитувчи ва ўқувчи ўртасидаги мавжуд кўзга кўринмас тўсиқлар ўз-ўзидан йўқ бўлди. Бу нарса дарсларни янада чуқурроқ ўзлаштириш имконини бермоқда. Гарчи мактаб маъмурияти ёки маориф ўқитувчилар орасида махсус танлов ўтказмаган бўлса-да, уларнинг ўзи сараланиб, ким нимага қодир эканлиги билиниб қолди. Шу боис ўқитувчиларнинг тоифасини аниқлашда адолат тантана қиладиган бўлди. Қолаверса, махсус синфларнинг очилиши, дорилфунун ўқитувчиларининг мактабимизда дарс беришлари биз ўқитувчилар учун ҳам ўзига хос маҳорат мактаби бўлмоқда.

Авваллари мактабда ота-оналарни тўплаб мажлис ўтказиш анча мушкул эди. Энди эса йиллаб мактабга келмайдиган ота-оналар ҳам тез-тез келадиган бўлиб қолишди. Ўғил-қизларининг босган ҳар бир қадамини, олган баҳоларини кузатишяпти.

Саттор АЛИМУҲАМЕДОВ: Дарҳақиқат, ўқитувчиларга пухта билим бериш, шу куннинг энг долзарб муаммоларидан биридир. Ўрта мактаб битирувчисига етуклик аттестати берилади. Лекин битирувчиларнинг ҳаммасини ҳам етук илмли деб бўлмайди. Айниқса, пахтакор ноҳиялардаги мактабларнинг аҳволи ночор эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Яқин-яқинларгача жамоа ёки давлат хўжаликлари раҳбарларининг буйруғи билан пахта мавсуми тугагунча юқори синф ўқувчилари далада бўлишарди. Хайрият, бу нарсаларга чек қўйилди. Жумҳуриятимизда катта ўзгаришлар рўй бермоқда. Президент ташаббуси билан иқтидорли йигит-қизларимиз чет элларга ўқишга юбориляпти. Жумҳуриятимиз мустақил деб эълон қилинди. Ҳар қандай мустақил юртга фан, техника ютуқларидан, илғор технология ва табиий бойликлардан, республиканинг ички имкониятларидан тадбиркорлик билан фойдалана оладиган, ҳар ишда билимдон ва омилкор, ўз юртига фидойи, миллий ғурури, мустақиллигини ҳимоя қила оладиган фарзандлар керак. Бу фазилатлар эса мактаб курсисидан бошланади. Ҳадисда «ёшликдаги билим — тошдаги нақш кабидир» деб бежиз айтилмаган. Мустақил давлат сифатида жаҳон майдонига илк қадамларни қўяётган Ўзбекистонимизнинг бугунги ўқувчилари орасидан фан, техника, маданият, санъат ва бошқа соҳаларда номлари жаҳонга машҳур кишилар етишиб чиқишига имоним комил. Лицейлар, мактаблар ва дорилфунунимизнинг тайёрлов бўлимларида олиб борилаётган ишлар эса ана шу эзгуликнинг дебочасидир.

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ.

АҲОЛИНИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КЕНГАШЛАР НАЗОРАТИДА

АҲВОЛНИ ЯХШИЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Бугун қаерда бўлманг, тақчиллик, етишмовчилик ҳақида кўп гапирилмоқда. Тўғри, бу гапларда жон бор, албатта. Лекин менинг назаримда биз ҳозир ҳамма жойда муаммоларни ҳал қилиш устида бош қотирсак, ишласак яхши бўларди. Ахир республика раҳбарияти, Президентимиз Ислом Каримов халқимиз фаровонлиги учун кўп меҳнат қилмоқда-ку. Халқпарвар фармонлар, қарорлар қабул қилинмоқда-ку. Бунинг ҳам қадрига етишимиз лозим. Қолаверса, қийинчиликлар, тақчилликлар ҳаммаси ўткинчи. Муҳими, келажагимиз порлоқ бўлишлиги учун илк пойдеворни бугундан қўйишимиз керак.

Мана, биргина бизнинг Ўрта Чирчиқ районимизда Президентнинг ўқитувчилар моддий аҳволини яхшилаш ҳақидаги фармонлари асосида жуда катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, мавжуд аҳволни яхши тушунган Ўрта Чирчиқ район Кенгашининг раҳбарлари ТИИМСХ ўқув-тажриба хўжалигидаги Алишер Навоий номли 9-ўрта мактаб муаммоларини ҳал қилишда яқиндан ёрдам бермоқда.

Мактабимиздаги 10 нафар ўқитувчига 12 сотихдан ер участкаси ажратиб берилди. Шунингдек, уларнинг шахсий чорвалари учун дағал хашак, маккажўхори силоси тарқатилди. Кўп болали ўқитувчиларга 100 килограммдан, кичик оилалиларга 50 килограммдан шоли берилди. Бундан ташқари буғдой, пиёз, маккажўхори каби қишлоқ хўжалик маҳсулотлари арзон нархда сотилди. Буларнинг ҳаммаси, шубҳасиз, райондаги мавжуд аҳволни яхшилашга хизмат қилади.

Янги йилда мактабимизда 1—5-синф ўқувчиларига бепул совғалар улашилди. Бундан ташқари, дарсдан ташқари қолиб ўқийдиган ўқувчиларга бепул нонушта берилиши яхшиланди.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти пайтида гўшт маҳсулотларига бўлган эҳтиёж муаммо бўлиб турибди. Ўрта Чирчиқ районида 140 минг аҳоли яшайди. Илгарилари беш-олти хонадонда бор-йўғи битта мол боқиларди. Бугунги кунда эса ҳар томонлама шароит яратилганлиги туфайли ҳар бир хонадонда беш-олтитадан мол боқилмоқда. Бу ҳам гўштнинг кўпайтирилишида катта роль ўйнамоқда.

Сабрнинг таги сариқ олтин, деганлар. Халқимиз ҳозирги танг аҳволдан чиқиб кетишнинг бирдан-бир йўли фаоллик, ички резервларни ишга солиш, иқтисодий алоқаларни яхшилаб, қолаверса бошқа имкониятлардан унумли фойдаланишдан иборат деб ҳисобламоқда. Бу гап жуда тўғри. Бугун баҳамжиҳат ҳаракат қилсак, бир мақсад йўлида курашсак, тангликни шунчалик тез бартараф этамиз.

Районимизда бу борада бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, колбаса, консерва, пишлоқ цехлари ва иссиқхона хўжалиги қурилмоқда. Буларнинг ҳаммаси келажакда районимиз меҳнаткашларининг моддий аҳволини яхшилашга хизмат қилади.

П. ТОЖИБОЕВ,
Навоий номли 49-ўрта мактаб ўқитувчиси.

● ЎРТА Чирчиқ районидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг Клара Назарова бошчилик қилаётган цех аъзолари асосан аёллар халатини тикишади. Хом ашё анча тақчил бўлган ҳозирги кунларда ҳам чеварлар бирлашма раҳбарларининг ишбилармонликлари туфайли иш суръатини пасайтирмаётирлар. СУРАТДА: цех бошлиғи К. Назарова (ўнгда) ва тикувчи Зиёда Аҳмжонова.

Сураткаш В. ТЎРАЕВ.

ШЕРИКЛАРИМИЗ — ЧЕТ ЭЛ ФИРМАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясига қарашли илмий тадқиқот илмгоҳлари ўз фаолиятларини кенг йўлга солиш мақсадида илм-фан соҳасида эришилаётган ютуқларга, илғор илмий тажрибаларга асосланиб иш кўрмоқдалар. Ўсимликларни ҳимоя қилиш Ўрта Осиё илмий тадқиқот илмгоҳи эса хориждаги илмий жамоалар билан яқин алоқа боғлаб, тадқиқотлар самарадорлиги йўлида изланишлар олиб бормоқда.

Илмгоҳ Ҳиндистон, Колумбия мамлакатларига ўсимликларнинг турли заракунандаларига қарши курашда ишлатилаётган дориворларни юбориб туриш тадбирларини ҳам кўриб қўйди. Британиядаги Ай-Си-Ай фирмаси билан ҳам илмий-амалий алоқалар йўлга қўйилди. Узоқ муддатга белгиланган дастур ҳужжати тузилиб, ўзаро шартнома тарзида имзоланди.

Бу каби истиқболли ҳамкорлик алоқалари Япониядаги Ниппон Сода, Швециядаги Сандоз йирик фирмалари билан ҳам боғланди.

С. ОДИЛОВА.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАБ ЮБОРИЛДИ

МЕҲНАТ фаолиятини оддий колхозчиликдан бошлаган Файзулла Мадиевни Вотинцев номли жамоа хўжалиги аъзолари бригадирликка сайлашди. Орадан кўп йиллар ўтди. Файзулла Мадиев бошлиқ бригада аъзолари пахта тайёрлаш йиллик режаларини ортиғи билан бажариб келишяпти. 1991 йилда бригада жамоаси 115 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, Оққўрғон ноҳияси пахтачилик бригадалари ўртасида биринчилардан бўлиб йиллик режани бажардилар. Давлатга 318 тонна ўрнига 341 тонна пахта топширилди. Ҳосилнинг 290 тоннаси терим машиналарида йиғиштириб олинди. Бу ўринда Абулқосим Мирзаев, Ислом Бекмирзаев, Эгам Ортиқов сингари механизаторларнинг меҳнати таҳсинга сазовор бўлди. Ғўза парваришида Қ. Носирова, М. Бойқўзиева, Ф. Аҳмедова, Ш. Норов, А. Ўсаров, М. Холмуродовлар алоҳида намуна кўрсатишди. Бригада аъзолари 1992 йилда пахта ҳосилдорлигини 35 центнерга етказиш учун дастлабки тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Суғориш шахобчалари тартибга келтириб қўйилди. Экиш агрегатлари созланди. Минерал ўғитлар келтириб қўйилди. Ҳозирги кунда камҳосилли майдонларга маҳаллий ўғит чиқарилмоқда.

О. ТУРАҚУЛОВ,
Оққўрғон ноҳияси.

ФЕСТИВАЛДА КЎРСАТИЛАДИ

Ўзбек миллий театр санъати намуналарини тарғиб қилишда Тошкентдаги «Наврўз» театр студияси жамоаси ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Бу истеъдодли санъат аҳли мусиқали асарларни ҳам саҳналаштиришга киришди. Ўзбек халқ ижодиётининг энг яхши намуналаридан бири саналган «Тоҳир ва Зуҳра» достони асосида ёзилган мусиқали саҳна асари театр студия репертуаридан мустаҳкам жой олди. Бу жозибали спектакль жойларда ҳам муваффақиятли намойиш қилинди.

Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси тавсияси билан мазкур асар яқинда Тошкентда бўлиб ўтган «Наврўз-92» учинчи республика фестивали доирасида уюштирилган маданий тадбирлар дастурига ҳам киритилди. У саҳна асарлари ихлосмандлари олқишига сазовор бўлди.

А. АЛИЕВ.

• ЭЪЛОН •

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 13 январдаги Қонунига мувофиқ Тошкент вилоят халқ назорати қўмитаси

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

СЎЗ — МАҲАЛЛА ҚЎМИТАСИ РАИСИГА

БУ — БИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Бугунги кун иқтисодий муаммолари одамлар ўртасидаги ўзаро муносабатларга ҳам таъсир этмай қолмади. Орамиздаги меҳр-оқибат ҳам камёб бўлиб қолди, меҳнаткаш, сабр-тоқатли халқимиз орасида унга хос бўлмаган айрим ҳолатлар жумбушга келмоқда. Негадир кўпчилигимиз бу воқеаларга бефарқ қарамоқдамиз. Катталарни ҳурмат қилиш, кичикларга иззат кўрсатиш, ўзаро алоқалардаги дунёга намуна бўлган маданиятимизга путур етди.

Йўқ, энди бундай яшаб бўлмайди. Қандай бўлмасин узоқ йиллар давомида бузилган ўзимизнинг миллий иморатимизни мустаҳкам қилиб қайта тиклашимиз шарт деб ҳисоблайман. Бу борадаги ишларни эса бир дақиқа ҳам кечиктириш мумкин эмас.

Республикамизда аҳволни ўнглаш юзасидан катта ишлар бошланмоқда. Ана шу режаларни тўлиқ амалга оширмоқ учун озгина сабр-тоқат ҳам зарур. Арзимаган қийинчиликлар олдида эҳтиросларга берилиш, миш-мишларга зўр бериш адолатдан эмас. Мен шу йилнинг январь ойида Тошкентдаги талабалар шаҳарчасида рўй берган воқеаларга ана шунинг оқибати деб қарайман. Хўш, нега бунинг олдини ололмадик? Бу мумкин эдими? Менимча мумкин эди. Афсуски юқорида айтганимдек лоқайдлик, масъулиятсизлик устунлик қилди. Шу ўринда республика Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг Тошкент шаҳар маҳаллаларининг фаоллари билан учрашувида айтган гаплари менга жуда маъқул бўлди. У киши бугунги кунда республикада унинг ривожига ҳам, ёшлар тарбияси, умуман барча ижтимоий масалаларни ҳал этишда маҳаллаларнинг роли ниҳоятда катта эканлигини алоҳида таъкидладилар.

Бу бежиз эмас. Халқимизда бир фарзандга бутун маҳалла ота-она деб бекорга айтишмаган. Афсуски ҳамма маҳаллаларда ҳам бу борада етарли иш олиб борилмаяпти.

Мени Чинобод қишлоқ шўроси ҳудудидаги маҳаллага бош этиб сайлашганларидан кейин маҳалланинг одамлар ўртасидаги роли, айниқса ёшлар билан ишлашдаги нуфузи ниҳоятда катта эканлигини ҳис этдим. Биз ана шулардан келиб чиқиб, маҳалла қўмитаси фаолиятини иложи борича кенгайтириб боришга ҳаракат қилмоқдамиз. Масалан, асосий озиқ-овқат маҳсулотларини тақсимлашда талон тизими жорий этилгач, бу ишни назорат қилишни зиммамизга олдик. Беш кишидан иборат ишчи гуруҳи туздик. Улар мунтазам ҳудудимиздаги дўконларда савдо-сотиқнинг бориши, маҳсулотлар тақсимотида адолатнинг бузилишига йўл қўйилмаслигини таъминлаб бораяптилар. Гуруҳнинг дастлабки фаолиятидаёқ савдо ходимлари томонидан йўл қўйилаётган айрим камчиликлар, суиистеъмолликлар ҳам очилиб қолди. Тезда қишлоқ шўроси депутатлари билан тегишли чора-тадбирлар кўришга ҳаракат қилдик. Аммо маҳсулотларнинг тақчиллиги ҳамон сезилиб турибди. Таъминотчилар аҳолини ўз вақтида зарур озиқ-овқат ва бошқа товарлар билан таъминлашда сусткашликка йўл қўяётганларини ҳам тан олишимиз керак. Биз сўнгги йиғилишимизда энди бунга йўл қўйиш мумкин эмаслигини, талон тизими мавжуд экан аҳоли ўз улушини албатта олиш кераклигини кўндаланг қилиб қўйдик. Ана шундагина одамлар менга у ёки бу нарса етмай қолади деган ташвишдан холи бўладилар. Айниқса, нарх-наво ошган ҳозирги даврда бунга алоҳида аҳамият бермасак бўлмади, чунки эндиликда савдодаги озгина ўзбошимчалик ҳам халқимизнинг норозилигига сабаб бўлиши мумкин.

Маҳалла қўмитамиз шўро ҳудудидаги участка инспекторлари билан биргаликда ёшлар билан ишлашга алоҳида эътибор бермоқда. Айниқса, жиноятчиликнинг олдини олиш юзасидан белгиланган тадбирлар яхши самара бермоқда. Қўмита қишлоқ шўроси билан маҳаллалардаги ижтимоий масалаларни ҳал этишга ҳам фаол иштирок этмоқда. Хуллас, биз қўмитамизни қуйи бошқарув бўғинининг ажралмас бир қисмига айлантиришга ҳаракат қиляпмиз. Чунки аҳолининг барча қатлами кексалар, онахонлардан тортиб ўқувчи ёшларгача, уларнинг қандай юриб, қандай туришигача бизга беш қўлдек маълум.

Албатта, мен бу билан Чинобод маҳалла қўмитасида ҳамма ишлар рисоладагидек демоқчи эмасман. Ҳали камчиликлар ҳам бор. Шу ўринда қишлоқларимиздаги маҳалла қўмиталарининг шаҳарлардаги маҳаллалар сингари аҳоли турмушида муҳим роль ўйнай олмаётганликларини ҳам тан олишим керак. Бунинг сабаби бор. Биринчидан, қишлоқлардаги маҳалла қўмиталари жамоатчилик асосида маош олмай иш юритадилар. Иккинчидан, бизга ҳеч қандай қонуний ҳуқуқлар берилмаган. Бу масалани жиддийроқ ўйлаб кўрадиган вақт келди. Менимча бу ишни қишлоқ шўролари ҳуқуқини мустаҳкамлашдан бошлаш керак. Биз шўролар билан ҳамкорликда, баҳамжиҳат ҳаракат қилсак, яъни шу ҳудудда тўла бошқарувни олиб борсак янада кўпроқ ижобий натижаларга эришишимиз мумкин бўлур эди.

Бугунги нарх-наво кундан-кунга кўтарилиб бораётган, бозор иқтисодиёти ўз ҳукмини ўтказаётган бир пайтда республика ҳукумати кам таъминланган оилалар, талабалар ва бошқа тоифа фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш юзасидан катта ишлар қилмоқда. Биз буни қадрига етишимиз керак. Республика Президенти Ислом Каримов унга республика мустақиллигини мустаҳкамлаш, иқтисодиётини соғломлаштириш йўлида белгилаган дастурини амалга ошириш учун имкон ва шароит яратиб беришимизни сўрамоқда. Ва бунинг тез орада ижобий самара беришини таъкидламоқда. Биз маҳаллага бош эканмиз халқимизга қилинаётган хайрли ишларни кенг тушунтирайлик, республика раҳбариятига ҳамма соҳада қўлимиздан келганча кўмагимизни берайлик. Ана шундагина Ўзбекистон ривожланади, элимиз тўқ бўлади, фаровон кунлар тезроқ келади. Бу фақат менинггина эмас, қишлоғимиз аҳли, оқсоқолларининг ҳам фикридир.

Тоир ТОПИЛОВ,
Қибрай районидаги Чинобод маҳалла қўмитаси раиси.

ҲАМДЎСТЛИК ДАВЛАТЛАРИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ХУСУСИЙЛАШТИРИШНИНГ БИРИНЧИ БОСҚИЧИ

КУЗБАССДА давлат ва маҳаллий мулкни хусусийлаштиришнинг биринчи босқичи бошланди. Бу тадбир қишлоқ хўжалигига хизмат қилувчи ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи, транспорт воситаларини таъмирловчи ҳамда юкларни ташиб берувчи, қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарга тааллуқли бўлади. Шунингдек, тугалланмаган ва қурилиш муддати ўтиб кетиб ишлар тўхтатиб қўйилган объектлар ҳам жамоа, хусусий ёки аралаш мулкчилигига ўтадилар. Йил охиригача, енгил, озиқ-овқат саноати, хизмат кўрсатиш соҳалари корхоналарининг 40—55 фоизи хусусийлаштирилади.

ЛОТИН ИМЛОСИГА ЎТИШМОҚЧИ

«ЭРКИН ҚИРҒИЗИСТОН» демократик партиясиси қирғиз алфавитини кирилл ёзувидан лотин ёзувига ўтказиш ташаббуси билан чиқди. Дастлаб, ҳатто араб ёзувига қайтиш ҳам таклиф қилинган эди. Кўплар бугунги кунда ёзувни ислоҳот қилишнинг ҳозирги иқтисодий парокандалик шароитида мавриди эмаслигини гапирдилар. Лекин лотин ёзувига ўтиш тарафдорлари кўпчиликни ташкил қилди. Улар бу ёзув қирғиз тилининг товуш тузилишини жуда яхши ифода этади, деб исботладилар. Албатта, бир партиянинг таклифи — бу ҳали узил-кесил қарорни билдирмайди. Лекин у муайян ижтимоий фикрни вужудга келтиради. Умуман, тилшунос олимлар юқоридан тиқиштирилган алфавит ислоҳоти жуда ноқулайлиги, тил ривожига тўсқинлик қилишини аллақачон таъкидлаб ўтган эдилар.

АРМАНИСТОН — ЭРОН ҲАВО КЎПРИГИ

ЕРЕВАН билан Теҳрон ўртасида бевосита ҳаво алоқаси ўрнатилди. «Арман ҳаво йўллари» компаниясининг биринчи тайёраси Теҳрондан Арманистон пойтахтига эронлик сайёҳлар гуруҳини олиб келди.

ҲАРБИЙЛАР СОНИ 2,5 МИЛЛИОН БЎЛАДИ

СОБИҚ СССРдаги қуролли кучлар 700 минг кишига қисқартирилгандан сўнг МДҲ қуролли кучлари сони 2,5 миллион кишини ташкил этади. Армиядаги бўлажак қисқариш ҳақида Борис Ельцин гапирган эди.

ЯГОНА РОССИЯ УЧУН

«РУСЬ» жамоа ватанпарварлик ҳаракати 2 февраль куни Ульяновскдаги марказий майдонлардан бирида митинг ўтказди. Бу билан Россия федерациясининг ҳудудий яхлитлигини ва россияликларнинг ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадидаги мурожаатнома остига имзо тўплаш бошланди. Волга бўйидаги халқ митингга «Ватанни сотмайдилар!», «Улуғ ва ягона Россия учун!», «Курил ороллари русларнинг ери» шиорлари билан митингга чиқдилар.

ЖАҲОН ҚОЗОҚЛАРИ АНЖУМАНИ

СЕНТЯБРЬ ойида Олмаотада биринчи марта жаҳон қозоқлари анжумани бўлиб ўтади. Бу ерга тақдир тақозоси билан ўз тарихий ватанидан четга чиқиб кетган қозоқлар таклиф қилинадилар.

БРЕСТ БОЖХОНАСИДА ЯНГИ НАРХЛАР

ФЕВРАЛЬ ойидан бошлаб чегара орқали ўтказиладиган ҳар бир автобус учун 3 минг сўм тўланиши зарур, жажжи автобуслар учун 750, автомобиллар учун 300 сўм тўланади. Темир йўл орқали ёки халқаро рейсли автобусларда чегарани кесиб ўтувчи ҳар бир йўловчи 100 сўм бериши керак.

МОЛДОВА УЧУН ЛЕЙЛАР

РУМИНИЯ миллий банки Молдова республикаси учун янги пулларнинг дастлабки нусхаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди. Руминияда Молдова лейини чиқариш тўғрисидаги масала икки мамлакат президентлари И. Илиеску билан М. Снегур ўртасида яқинда бўлган учрашув вақтида келишиб олинган эди.

(МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ҲАМДЎСТЛИК ДАВЛАТЛАРИДА

● Тарихимизнинг ёзилмаган саҳифалари

«НАМУНА»-БИРИНЧИ ЎЗБЕК МИЛЛИЙ МАКТАБИ

1918 йили шўро давлати атиги бир ёшга тўлиб, эндигина оёққа туриш ниятида эди. Мамлакат биринчи жаҳон урушидан анча талофот кўрган, зўрға Олмония билан тинчлик ўрнатишга муваффақ бўлинган, аммо, шунга қарамай фуқаролар уруши авж олиб кетганди. Ҳамма ерда ҳаёт-мамот жанглари кетаётган бир маҳалда Туркистон ўлкасида биринчи ўрта таълимли миллий мактаб ташкил қилина бошланди. Илгариги эски мактаблар, мадрасалар, қорихоналар, рус гимназияси, рус тузем-мактаблари ўрнига энди янги усулда миллий мактабларга ҳам асос солинганди.

Тошкентнинг Шайҳованди Таҳур даҳасида «Ватан», Ўрдада «Урфон», «Ўғри» маҳалласида (ҳозирги «Олмазор») «Турон», Себзорда «Улуғбек», Кўкчада «Шамсил урфон» номли миллий мактаблар очилди. Улар бошланғич маълумот берувчи тўрт йиллик таълим даргоҳлари эди. Ўқувчилар асосан ўқиш ва ёзишни ҳамда тўрт амалдан иборат ҳисобни ўрганишарди. Чунки янги усулдаги бундай мактабларда маҳаллий ўқитувчилар ҳали етишмасди. Кўпчилик болалар бошланғич маълумотга эга бўлмай туриб бир-икки йилдан сўнг ўқишни ташлаб, турмуш ташвишларига берилиб кетишарди, мактабни битказган ўқувчилар эса ўқиш-ёзиш ҳамда ҳисобда савод чиқарарди, холос.

Мадрасаларда эса таълим олиш ўн-ўн беш йиллаб чўзилиб кетар, у ерда асосан илоҳий ва исломий билимлар ўқитиларди. Эски мактабларда аҳвол ундан ҳам аянчли бўлиб, болалар икки-уч йиллаб фақат араб алифбосини ёдлаш билан умрларини ўтказишар, дарс берувчи муллаларнинг кўпчилиги саводсиз эди. Математика, физика, адабиёт, тарих, география, биология, химия ва бошқа дунёвий илмлар деярли ҳеч қаерда ўқитилмас, халқ оммаси илмсизлик botқоғига ботиб ётарди.

1919 йили Тошкентда Абдулла Авлоний ва Мунаввар қори ташаббуси билан биринчи бор ўрта таълимли миллий мактаб ташкил қилинди. У Хадрадаги собиқ рус-тузем мактабининг икки қаватли биносига жойлашди ва унга «Намуна» деб ном берилди. Бу ерга Эски шаҳарнинг бошланғич мактабларидан саралаш йўли билан энг қобилиятли ўқувчилар қабул қилинди. Юзга яқин болалардан иккита биринчи, битта иккинчи синф ташкил этилди.

Бу мактабга ўша даврнинг энг кўзга кўринган олим ва мураббийлари таклиф қилинди. Улар орасида таниқли олим ва шоир Фитрат, адабиётшунос олим Қаюм Рамазон ва бошқалар бор эди. Ўзбек адабиёти тарихидан Фитрат дарс берарди. Бу ерда дунёвий илмлардан ташқари диний сабоқлар ҳам ўтиларди. Ислом дини тарихидан Самиғ қори, дин ахлоқи, Қуръон оятлари ва ҳадис илмидан Маҳамадхон муфти, араб ва форс тилларидан эса Камолхон домла сабоқ берарди. Бу алломанинг номи шу қадар машҳур эдики, маориф ходимлари Камолхон домлани энг тажрибали ва истеъдодли мутахассис сифатида ҳатто давлат раҳбариятига ҳам номзод қилиб кўрсатишганди. Шундан сўнг у Ленинград дорилфунунида араб ва форс тилларидан анча йил дарс берди. Камолхон домланинг қаламига мансуб форс-тожик тилида ўқув-қўлланма ва «Раҳбарий форсий» номли китоб ҳам ўша пайтда машҳур эди. Она тили ва адабиётдан Қаюм Рамазон, математикадан Истанбул дорилфунунини битказиб келган Ёқубов домла, кимёдан эса уста ва моҳир мураббий Маҳмуд Ҳаким дарс берарди. Кейинчалик у киши ТошМИга ишга ўтдилар, маърузалари талабаларда жуда катта қизиқиш уйғотарди. Физика фанидан эса Нури афанди сабоқ берарди, мактаб директори қилиб Ҳайдар афанди тайинланганди. Бу икки зот турк муҳожирлари эдилар. Биринчи жаҳон урушида Ўрусия қўшинларига жуда кўп турк аскар ва зобитлари асир тушишганди. Чор ҳукумати уларнинг деярли ҳаммасини Туркистонга сургун қилганди. Бу асирлар кейинчалик ўлкамизда муқим яшаб, кўплари шу ерда оила ҳам қуришди, Туркистон уларнинг иккинчи ватани бўлиб қолди.

Турк аскарлари ва зобитларининг кўпчилиги Истанбулдаги дорилфунун ва мадрасаларда таҳсил кўрган маърифатли кишилар эдилар. Улар Туркистонда ҳам илм чироғини ёқишга ҳаракат қилишди. Муҳожирлар бошчилигида «Турон», «Ватан» ва «Темур» гуруҳлари тузилди. Уларнинг асосий мақсади — халқни озодликка олиб чиқиш, туркий халқларни бирлаштириш, Туркистон ўлкасини мустақил давлатга айлантириш эди. Ана шу олижаноб ва жасур инсонлар орасида Ҳайдар афанди, Нури афанди, «Ватан» гуруҳининг асосчиси Саид афанди ҳам бор эди.

«Намуна» мактабини битирганлар орасида ёзувчи Ойбек ва унинг рафиқаси Зарифахон, шоир Ғафур Ғулом, адабиётшунос олимлардан Субутой Долимов, Оқил Шарофуддинов, Ҳомил Ёқубов, Ҳамид Сулаймонов, биринчи ўзбек кинорежиссёри «Тоҳир ва Зуҳра» фильмининг муаллифи Наби Ғаниев, хориждаги «Туркистон» жамиятининг бошлиғи Вали Қаюмов, ёзувчи Миркарим Осим ва бошқа кўпгина ажойиб инсонлар бор эди...

1921 йили Бухорода инқилоб ғалаба қозонгач, ҳукумат раҳбари Файзулла Хўжаев ташаббуси билан маҳаллий халқнинг истеъдодли ёшларидан чет элларга ўқишга юборишга қарор қилинди. Улар қаторида Тошкентдан ҳам қобилиятли ёшлар Бухоро ёшларига қўшилишди. Улар бўлажак ўзбек миллий зиёлиларининг ҳақиқий намунаси эдилар.

1924 йили жадидлар томонидан «Кўмак» ёшлар жамияти тузилди. Унинг асосий мақсади — хорижда ўқиётган толиб ва талабаларга моддий ҳамда маънавий ёрдам бериш, уларнинг ҳаёти ва фаолиятини оммага ёйиш, эзгу мақсадларини халқ орасида кенг тарғиб қилиш эди. Бу ниятларни амалга ошириш учун Берлинда «Кўмак» номли ойнома ҳам чоп этила бошланди. Жамият аъзолари хиёбон ва сайилгоҳларда, умуман халқ йиғилиши мумкин бўлган жойларда ҳар хил концерт ва томошалар ташкил этишар, ёш санъаткорлар ўз маҳоратларини намойиш қилиб, шоирлар янги шеърларидан ўқиб беришарди. Хуллас, бу тадбирлардан тушган маблағни хориждаги толиб ва талабаларга етказишарди.

1920 йили турк муҳожирлари томонидан тузилган турли хил гуруҳларнинг қўшма йиғини бўлиб ўтди. У Шайх Ҳованди Таҳурдаги «Турон» мактаби биносида ўтказилди. Мажлисда «Намуна» мактабининг юқори синф ўқувчилари ҳам қатнашишди. «Турон», «Ватан» ва «Темур» гуруҳларининг мажлисида асосий мавзу — Ўзбекистонни мустақил давлатга айлантириш масаласи бўлди. Йиғилишга Ҳамза ўзининг биринчи ўзбек духовой оркестри билан ташриф буюрганди. Оркестр халқни озодликка даъват этувчи куй ҳам ижро этди. Йиғилишга Мунаввар қори раислик қилди. Мажлисда хорижий мамлакатларга мурожаатнома қабул қилинди. Унда Ўзбекистоннинг мустақил давлат бўлиши учун улардан ёрдам сўралганди. Мазкур ҳужжатни маҳфий равишда Англия парламентига етказишни Йўлдошхўжаев деган кишига топширишди. Бироқ у чегарадан ўтишда қўлга тушиб, ҳибсга олинди ва кейинчалик қамоқда ҳалок бўлди.

Мактаб ўқувчилари ёз мавсумини маҳаллий бойлардан бири болаларга ҳадя этган Чақардаги катта боғда ўтказишарди. Ўқувчилар бу оромгоҳда ҳордиқ чиқариш билан бирга Ҳайдар афанди бошчилигида ҳарбий машқлар ўрганишарди. Мактабда ҳарбий дарсларга катта аҳамият бериларди. Ҳафтасига бир куни ўтказиладиган бу дарсда «Ўзбекистон мустақил давлат бўлса, келажакда миллий армияси тузилса, Ватанимизнинг биринчи ҳимоячилари сизлар бўласизлар», деб ўқувчиларга қайта-қайта уқтириларди.

Бу мактабда таниқли шоир ва драматург Хуршид ҳам ўқитувчилик қиларди. Унинг ташаббуси билан бу ерда бадиий тўгарак ва миллий театр ҳам ташкил этилганди. Хуршид асар ёзар, ўқувчиларнинг ўзлари пьесани саҳналаштиришарди. Унинг «Кичик аскар» номли пьесаси биринчи марта шу ерда саҳнага қўйилганди. Бу асар ёшларда миллий ватанпарварлик туйғусини уйғотар, уларни Ватанга садоқат руҳида тарбияларди.

Афсуслар бўлсинки, бу олижаноб ҳаракатларга большевиклар ҳокимияти тўсқинлик қилди. «Турон», «Ватан», «Темур» гуруҳлари тарқатиб юборилди. Хориждаги бўлажак зиёлиларнинг фаолиятини ҳам тугатишга ҳаракат қилинди. Марказдагилар чет элларга махсус кишилар юбориб, биздан борган толиб ва талабаларни тезда уйларига қайтаришга уриндилар. «Москвада ҳам яхши ўқув муассасалари бор, бу ерда сизларнинг ўқишингизга тилла нархида пул тўлаш лозим», деган турли-туман баҳоналар тўқишди. Аммо ўзбек зиёлилари бундай фитна ва найрангларга кўнмадилар, очиқ-ошкора норозилик билдирдилар. Шоир Аҳмаджон Шакурий ҳатто «Нега сен бизнинг ўқишимизга тўсқинлик қиласан?» деб ўша марказнинг бир вакилига қарата тўппончасидан ўқ узганди. Ҳартугул ўқ тегмай қолганди. Шу сабабли Аҳмаджон Шакурий, Вали Қаюмов ва яна бошқа кўпгина халқимизнинг асл фарзандлари Олмониядан Ватанига қайтмай, хорижий мамлакатларда қолиб кетишди. Уларнинг ҳаммаси Туркистоннинг озодлиги ва юртимизнинг мустақил бўлишига сидқидилдан қайғуришган эди.

«Намуна» мактабини битказиб чиққанлар орасида иқтидорли инсонлар жуда кўп эди. Хусусан, Субутой Долимовнинг укаси Нуъмонбек Долимов — олим, география фанлари номзоди, дорилфунундаги география кафедрасининг мудири, бир нечта монографияларнинг муаллифи эди. Болалар дўхтири Азиз Мақсудовни жумҳуриятимизда танимайдиган киши топилмаса керак. Зуҳуриддин Ҳусанхўжаев — сув иншоотлари муҳандиси, техника фанлари номзоди, доцент, кафедра мудири, бир нечта китоблар муаллифи. У кишининг акаси Имомхон Ҳусанхўжаев — адабиётшунос олим, Алишер Навоийнинг педагогик қарашлари бўйича илмий тадқиқот ишлари олиб борган, бир нечта илмий китоблар ёзган. Камолхон Хўжаев — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маориф аълочиси...

Афсуски, бу кишиларнинг рўйхати қатағон йилларига тақалиб тугайди. Абдусаттор Абдужабборов — химик, Берлиндаги дорилфунунда ўқиб, докторлик илмий даражасига эришган. Ватанига қайтиб келгач, тиббиёт олий билимгоҳида дарс берар эди. У Олмонияда ўқиб келгани учун «немис агенти» деган тамға остида 1937 йили қатағон қилинган. Ҳомил Ёқубов ва Миркарим Осим эса Туркияга ўқишга жўнаши олдидан қўлга олиниб, иккови ҳам ҳибсда ўтириб чиққан. Аъзам Аюбий — адабиётшунос, истеъдодли журналист, ўша даврнинг кўзга кўринган зиёлиларидан. У ҳам қатағон йилларининг қурбони бўлди. Искандар Икромий — ўзбекларнинг биринчи китоб безовчи-рассоми... Яна кўпгина миллатимизнинг энг асл фарзандлари, чет элларда Ватанимизнинг шон-шуҳратини улуғлаган истеъдодли инсонлар...

Ўша маҳалда мактабга истеъдодли шоир Чўлпон тез-тез келиб, ижодий учрашувларда қатнашар эди. Ўқувчилар бу қизиқарли мулоқотлардан жуда катта маънавий завқ олишар, Чўлпоннинг шеърларини мароқ билан тинглашар эди. Хусусан, шоирнинг ушбу шеъри уларнинг ёдида бир умрга муҳрланиб қолган:

КИШАН

Кишан, гавдамдаги излар, букун
ҳам битгани йўқдир,
Темир бармоқларингнинг доғи
буткул кетгани йўқдир!
На мудҳиш, на совуқ — маҳкус,
на қизғанмас қучоғинг бор,
Башар тарихининг ҳар саҳфасида
қонли доғинг бор!
Юмилмас кўзларингнинг ҳар бири
бир элни қаҳр айлар,
Фақат бир борлиғингдирким,
бутун борлиқни заҳр айлар!
Қулф бирлан сенинг эркингда кўп
йиллар қолиб кетдим...
Фақат бир тебранишдан
қутулишликни умид этдим.
Кишан, гавдамдаги доғинг ҳануз
ҳам битгани йўқдир,
Фақат, буткул қутулмоққа умидим
энди ортиқдир!..

Ўқувчилар Чўлпоннинг ажойиб шеърларини завқ билан тинглаш билан бир қаторда қоғозга ёзиб олишга ҳаракат қилишарди. Кейинчалик уларни ёд олиб, бир-бирларига ўқиб беришарди. «Мана, қарийб етмиш йил ўтибдики, Чўлпоннинг шеърлари ҳали ҳам ёдимиздан кўтарилмайди», дейишади мазкур мактабнинг собиқ ўқувчилари. Чўлпоннинг номи қораланиб, «халқ душмани»га айланган маҳалда ҳам биз унинг шеърларини унутганимиз йўқ, аксинча, бастакорларга куй басталатиб, шеърларни қўшиқ қилиб куйлаб дилимизда сақлаб келдик. Киши хотирасида ўчмас из қолдирган ёшликнинг ажойиб дамлари қатор йиллар ўтса ҳам ёдда муҳрланиб қолар экан. Чўлпоннинг шеърлари ҳам қалбимизда сўнмас юлдуз бўлиб қолди», дейди мазкур мактабнинг биринчи ўқувчиларидан бўлган 88 ёшли қария Камолхон Хўжаев.

Бугун Ўзбекистон жумҳурияти Мустақил Давлат деб эълон қилинган бир пайтда биз ўша кунларни, халқимизнинг энг илғор кишилари бўлган зиёлилар ўз фаолиятини миллатимизнинг озодлиги ва Ўзбекистоннинг мустақил бўлишини бир умр орзу қилиб, бор кучларини аямай бу хайрли ишга меҳнат сарф қилганликларини унутмаслигимиз керак. Бу машаққатли, аммо улуғ ва эзгу мақсад йўлида қанчадан-қанчалари қурбон бўлишиб, қанчадан-қанчалари «ўша кунлар келармикан, ҳеч бўлмаса бир дақиқа бўлса-да, ёруғ кунларни кўролсам майли эди», деган юракдаги зилдек армон билан ҳаётдан кўз юмган ўша биринчи миллий мактабнинг ўқувчиларини ёдимизда сақлашимиз лозим.

Шу кунларда жумҳуриятимиз Мустақил Давлат деб эълон қилиниб, Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги дўстлик ҳамда қардошлик алоқалари мустаҳкамланаётган бир пайтда биз ўша турк муҳожирлари Ҳайдар афанди, Нури афанди, Самад афанди сингари кўпгина оғаларимизни, қайсики, она диёримизда маърифат тарқатиб, халқимизнинг озодлик йўлига қадам ташлашида ўрнак бўлган биродарларимизнинг хизматларини ҳам ёш авлодларга етказишимиз керак. Мустақиллик йўлида «Намуна» мактабининг ўқитувчилари ва ўқувчилари каби халқимизга астойдил хизмат қилишга ёшларни даъват этишимиз, уларни ота-боболаримизнинг эзгу фаолиятларидан хабардор қилишимиз даркор.

Алишер МАҚСУМОВ.

● Яхшиларни улуғлаймиз

ҲАММАГА КЕРАКЛИ ОДАМ

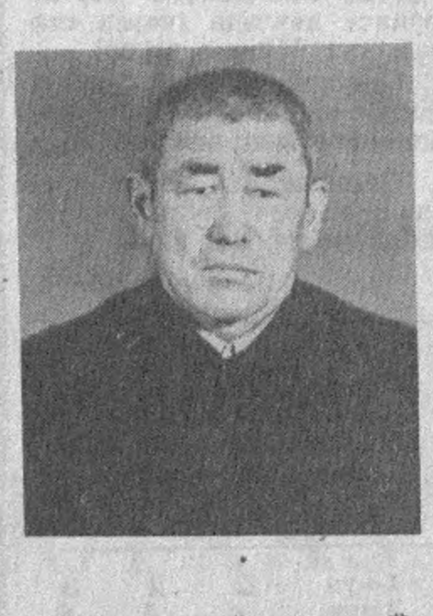

У Чиноз районидаги «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозининг Гулистон маҳалласида яшайди. Ҳовли-жойи ҳашаматли эмас, енгил автомашинаси ҳам йўқ. Ёлғон бўлмасин, битта велосипеди бор. Деярли ҳар куни тонг саҳарда ўшани ғийтиллатиб, ишга отланади. Мана, 30—40 йилдирки, у бир маромдаги ҳаёт тарзини ўзгартирмайди. Машина ёки у-бу нарса сўраб район раҳбарларига ҳам бормайди. Бўлмаса, Чинозда ундан ўтадиган мол дўхтири топилмайди. Бугунги кунда ишлаётган ёшларнинг ҳаммаси ундан йўл-йўриқ, маслаҳат сўрайди.

Бир воқеа эсимга тушиб кетди. Авайлаб-папалаб ўстираётган новвосимиз нафси ёмонлик қилиб, бўкиб қолди. Кавш қайтармайди, ғамгин кўзлари билан бизга мўлтираб тикилади, маърашга ҳам ҳоли йўқ. Икки-уч кун шу алфозда турди. Кейин бир куни «гуп» этиб йиқилдию, тўрттала оёғини узатиб юборди. Ич-ичига тушиб кетган кўзларида ҳаракат сезилмайди. Қорни дўмбирадек шишиб боряпти, ҳали замон «пақ» этиб ёрилгудек таранг. Ўғилчамизни оёғингни қўлингга олиб, Камол акани чақириб кел, деб югуртирдик. У киши ҳам кўп ўтмай етиб келди. Новвоснинг иссиғини ўлчаб, у ёқ-бу ёғини кўриб: «Ботмайдиган нарса еб қўйибди», деди ва таранг бўлиб турган қоринга ўртанча бармоқдек келадиган нинани санчиб, унга резинка ичак ўрнатиб қўйди. «Икки-уч кун шундай ётсин, яна ўзим хабар оламан», деди. Новвос жонивор нақд уч кун «кулала» бўлиб ётди. Шу уч кун ичида икки-уч пақир зардоб оқди, қорни пасайди. Бир куни эрталаб хабар олгани чиқсам, ўрнидан туриб, гандираклаганча ўт еяпти. Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, ўша новвос кейинчалик шундай етилдики, икки-уч одам зўрға эплайдиган бўлдик. Уни олиб кетган Олим қассоб: «Ўзиям хўп боқибсизлар-да, анча фойда қилдим», деганди...

Ҳа, бизнинг Камол ака ана шунақа зўр мол дўхтирларидан. У бу вазифада 1955 йилдан бери ишлайди, молга қараб туриб, қаери касаллигини бехато айтиб бераверади.

Камол аканинг эшиги кечаю кундуз очиқ. Деярли ҳар куни уни бирор одам кутиб турган бўлади. Уни Чиноз, Яллама, Олмазордан келиб, олиб кетишади, ҳатто кечалари ҳам тинч қўйишмайди. Бўлмаса, районда мол дўхтири битта эмас, жуда кўп. Лекин, одамлар фақат Камол акага ишонишади, у даволамаса моллари ҳаром ўлиб қоладигандек туюлаверади.

Мен бўш пайтларимда Камол аканикида алламаҳалгача суҳбатлашиб ўтираман. Чунки, бу одам ўрисча қилиб айтганда энциклопедист. Билмаган нарсаси йўқ. Ўзбекча, қозоқча, русча китоблари жуда кўп. Ҳатто Ўлжас Сулаймоновнинг ниҳоятда ноёб «Аз и Я» китоби ҳам бор. Совет-герман уруши тафсилотлари, Қозоғистон тарихи, унинг олим ва шоирлари ҳақида соатлаб сўзлаб бериши мумкин. Ҳар йили бир талай рўзнома ва ойномаларга обуна бўлади.

— «Тошкент ҳақиқати»ни ҳамиша ўқиб бораман, — деди Камол ака биз билан суҳбатда. — Яқинда Чиноз район ижроия қўмитаси собиқ раиси Эргаш Собировнинг рўзнома муҳарририга очиқ хатини ўқиб, таъсирландим. Ҳақиқатан ҳам биз кейинги пайтда меҳр-оқибат деган тушунчаларни унутиб қўйдик. Амалдорларга вақтида хўп хушомад қиламиз, унда ниҳоятда ажойиб фазилатлар борлигини айтамиз. Амалдан тушдими, тамом, бечорага лоақал бир оғиз ширин сўзимизни ҳам раво кўрмаймиз, қандай яшаяпсан, бирор ёрдам керакми, деб сўрамаймиз. Мен эллигинчи йилларда Чиноз билан Янгийўл бирлашиб турган даврда бош ветеринария дўхтири бўлиб ишлаган бир кишини яхши билардим. Рус киши эди. Узоқ йиллар ҳалол ишлаган шу одамни арзимаган баҳона билан ишдан олишди. Бир куни бозордан у-бу харид қилиб, бир шиша ароқни қоғозга ўраб, ҳол сўрагани бордим. Биласизми, худди жигари тирилиб келгандек хурсанд бўлиб кетди, ёш боладек йиғлаб юборди. Қарангки, ишдан тушганидан бери бирор киши уни йўқлаб келмабди. Бояқиш ич-ичидан эзилиб юрган экан. Демоқчиманки, ҳар қандай шароитда ҳам бир-биримизни йўқлаб турмасак бўлмайди.

Камол ака турмуш ўртоғи Гулсара опа вафотидан сўнг фарзандларига ҳам она, ҳам ота бўлди, уларни тарбиялаб, ўқитди, билимли қилди. Катта қизи Ўрингул рус тили ва адабиёти олий билимгоҳини тугаллаган, ҳозир Янгийўл районидаги Гоголь номли мактабда дарс беради, иккинчи қизи Тўқтагул олий маълумотли шифокор, Ойсулув ҳам ўқитувчи. Тўнғич ўғли Абдуҳалил Афғонистонда хизмат қилган, бугунги кунда у район алоқа маҳкамасида ишламоқда. Абдужалил талаба, Гулнор, Индира, Абдулқосимлар мактабда ўқишади.

Камол аканинг яна бир фазилати бор: дурустгина ўлан ёзади. Лекин, ҳали бирор рўзномага олиб боргани йўқ. Маҳалла тўйларида сўзга чиқиб қолгудек бўлса, албатта, ўлан ўқийди, келин-куёвларни кифтини келтириб табриклайди.

Меҳнат ветерани Камол ака Бойдувалов 1990 йили Чиноз район ветеринария уюшмаси раислигига сайланди. Ўтган йили вилоят ветеринария инспекцияси уни фахрий ёрлиқ билан тақдирлади.

Чинозда шундай ҳокисор, ҳаммага керакли одам бор!

Эсон ҚОСИМОВ.

СУРАТДА: Камол Бойдувалов.

● Шоличилик: режа ва истиқбол

СЕРҲОСИЛ НАВ

ИҚТИСОДИЕТНИ бошқаришдаги янгича қарашлар шоличиликнинг келажагига умид кўзи билан қарашга асос беради. Олийгоҳимиз селекционерлари серҳосил, касалликларга чидамли шоли навларини яратиш борасида мунтазам изланишлар олиб бормоқдалар. Кейинги йилларда олимларимиз томонидан шолининг «Авангард», «Нукус-2», «Қорақалпоғистон», «Толмас», «Лазурний» навлари яратилди.

Шу даврагача Ўзбекистонда шолининг қайси навлари экилиб келинганлиги ҳақида қисқача маълумот бериб ўтсак. 1981 йилларгача шоли майдонларининг 70 фоизидан кўпроғида «Узрос-59» нави етиштириларди. 1983 йилга келиб юқори сифатга эга бўлган «Авангард» нави яратилди. Ҳозирда Ўзбекистоннинг Сурхондарёдан ташқари барча вилоятларида шу нав экилмоқда. Илғор хўжаликлар «Авангард» нави экилган майдонларнинг ҳар гектаридан 70—80 центнергача ҳосил олишмоқда.

1983—1984 йилларда «Интенсивний» нави яратилиб, жумҳуриятимизнинг Сирдарё ва Сурхондарё вилоятларида ҳамда Қозоғистоннинг Чордара ноҳияси хўжаликларида экилди. Бу навнинг ўсув даври 130—132 кун бўлиб, шоликорлар гектаридан 85—90 центнердан ҳосил олдилар. Қорақалпоғистонлик нав яратувчилар билан ҳамкорликда 1986—1987 йилларда «Нукус-2», «Қорақалпоғистон» навлари яратилиб, ҳосилдорлик гектар бошига 65—70 центнерни ташкил этди.

Ниҳоят, 1985 йили Куба республикасида чатиштирилган ва Ўзбекистон иқлимига мослаштирилган «Лазурний» нави яратилди. Бу олимларимизнинг янги нав яратиш борасида кейинги йилларда олиб борган изланишларининг самарали натижаси, катта ютуғи бўлди.

Гуручнинг узунлиги, мазалилиги, рангининг тиниқлиги ва шишасимонлиги, пишиб етилганда комбайн ўримига жуда мослиги, ҳосилдорлиги (гектар бошига 65—70 центнер) жиҳатидан бошқа навлардан қатор устунликларга эгадир. Шу ерда яна бир нарсани айтиб ўтиш керак. Ўзбекда нима кўп — йиғин, тўй кўп. «Лазурний» паловбоп, тўйбоп гуруч. Ош дамланганда гуручи узун-узун, дона-дона бўлиб кўпайиб туради. Ишонч билан айтиш керакки, мазкур гуручдан дамланган ош ҳар қандай йиғиннинг дастурхонига файз киритади.

«Лазурний» 135—140 кунда етилади, яъни ҳозирги пайтда экилаётган «Узрос-713» навига нисбатан 12—14 кун эрта пишади. «Лазурний» Сурхондарё, Тошкент, Сирдарё, Хоразм вилоятларида, Қозоғистоннинг Чордара ноҳияларида экилиб, гектаридан ўртача 65 центнердан ҳосил олинмоқда. «Лазурний» шу пайтгача жумҳуриятимизда жуда ҳам кам майдонга, бир ярим, икки минг гектар атрофидаги ерга экиб келинди. Ҳолбуки, узун гуручга ўзимизда ҳам, четда ҳам талаб каттадир.

Шоликор хўжаликлар раҳбарлари, ноҳия, вилоят миқёсидаги мутахассислар бу навнинг қатор афзалликларга эга эканлигига ишонч ҳосил қилиш учун тажриба натижаларини қайта-қайта ўрганиб, лозим топишса, катта майдонларга экилишида амалий ёрдам бериб, ўз ҳиссаларини қўшадилар, деб умид қиламиз.

Т. ИСҲОҚОВ,
Ўзбекистон шоличилик илмий тадқиқот олий илмгоҳининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди.

● ДЕҲҚОН қаноти ҳисобланган техникани баҳорги экин-тикин мавсумига ҳозирлаб қўйиш шу куннинг долзарб вазифасидир. Бунга амал қилаётган Пискент ноҳиясидаги «Пискент» давлат хўжалиги созловчилари ишга барвақт киришдилар. Мавжуд техникалар мавсумга шай қилиб қўйилди. СУРАТДА: (чапдан) муҳандис Тўйчи Атаев, созловчилар Турсунбой Маллаев ва Ҳасанбой Турғунбоевлар.

А. ИКРОМОВ сурати.

● Ёднома ●

ҲАМОН ЎША-ЎША...

Хотира умр мазмунидир. У кишини гоҳ қувонтиради, гоҳ афсуслантиради, гоҳ ҳаяжонга, изтиробга солади. Ҳар бир инсоннинг юрак тўридан жой олган хотиралари бўлади. Раҳимжон ҳам отаси ҳақида ўйлашни хуш кўради, унинг порлоқ хотирасини доим ёдда тутади. У дунёга келиб, падари бузрукворининг чеҳрасини кўрмаган, сўзларини эшитмаган, тафтини сезмаган. Уйда сақланиб қолган тумор шаклидаги бир неча хат, суратлар, шунингдек, қавмларининг ҳикоялари орқали отасининг сиймосини ўзича шакллантириб олган. Шу йили 50 ёшни қаршилаган Раҳимжон 5 фарзандининг доим ўзига суяниб иш тутишларини кўради-ю, қувонади. Хайрият, фарзандлари ўзи каби ота меҳрига, эътиборига ташна бўлиб ўсишмади. Уларнинг суҳбатидан баҳраманд бўлиб ўтиради-ю, яна отасига ҳаёли кетади. Балки, у ҳам шундай кунларга етишишни, фарзандлари билан дилдан суҳбатлашиб ўтиришни орзу қилгандир. Машъум уруш Ҳобилжоннинг ширин ҳаёллари, юксак орзуларини армонга айлантириб, ўзи билан бирга бу дунёдан олиб кетди...

... Тошкент ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Хобилжон Қобилов тенгдоши Хайри Абдуқодирова билан севишиб турмуш қурганларида 1935 йил эди. Икки ёш учун бундан ортиқ бахт йўқ эди. Аммо тақдир бахтиёр ёшларни оғир синовларга дучор қилди. Кетма-кет туғилган икки фарзандлари хонадонлари файзини кенгайтира олмай, бевақт вафот этди. Хайри яна ҳомиладор бўлганида — 1942 йил январида Хобилжон урушга кетди...

У йўлдан бир неча бор хат ёзди. Хатларида аниқ манзили йўқ, «шимолга томон кетмоқдамиз», деб хабар берарди, холос. Кейинчалик Ҳобилжондан умуман дарак бўлмади. Бу орада Хайри кўзи ёриб ўғил туғди. Отини Раҳимжон қўйдилар. Аммо бу қувончли хабарни ҳеч ким Ҳобилжонга етказа олмади...

1944 йилнинг баҳорида Раҳимжоннинг тоғаси Абдуманноп ака фронтдан қайтди. Ҳобилжондан ҳеч қандай хат-хабар йўқлигини эшитиб, тезда Тошкент ноҳия ҳарбий комиссарлигига учрашди. Абдуманноп аканинг қўлига яқиндагина хатлар бўлимига келиб тушган «қора хат»ни тутқазишди.

«Ўзбекистонлик жангчи Ҳобил Қобилов икки йил давомида жанг майдонида бўлди. Житомир шаҳри учун бўлган жангларда қаҳрамонларча курашди. Душманга қақшатқич зарба беришда ўзини кўрсатди. Аммо шиддатли жанглардан бирида кўкрагидан оғир яраланди. Ҳ. Қобилов 1944 йил 26 январда госпиталда вафот этди. Унинг жасади Житомир вилоятининг Ружинск районидаги қардошлар қабристонига дафн этилди...» Бу хабар Ҳобилжоннинг яқинларига оғир зарба берди. Хайри турмуш ўртоғидан қолган ёлғиз ёдгорлик — Раҳимжонини қучоқлаб юм-юм йиғлади. Кичкинагина Раҳимжон эса ҳеч нарсага тушунмай, атрофдагиларга мўлтираб қарарди...

... 1991 йилда Раҳимжон тоғаси Абдуманноп ака билан «қора хат»да тилга олинган Ружинск ноҳиясига борди. Отаси — Ҳобилжон Қобиловнинг қабрини топиб зиёрат қилиб қайтди. Бу билан у қалбидаги дардига, оз бўлса-да, малҳам топди, узоқ йиллар қавмлари йўлига кўз тиккан отаси руҳини шод қилди.

Яқинда Раҳимжон отасининг ёрқин хотирасини яна бир бор ёдга олиб, унинг туғилган кунини нишонлади. Тўкин дастурхон атрофига отасининг ёру-биродарларини, яқинларини, «Пахта» маҳалласи кексаларини чорлади. Шу йили Ҳобилжон 80 ёшга тўлиши керак эди. Аммо ҳамманинг — турмуш ўртоғи 80 ёшли Хайри аянинг, дўстлари Гаффор ота Убаев, Аҳмадбой ота Тошбоев, Зикир ота Муҳамедовларнинг ҳаёлида, ҳикояларида у 30 ёшли йигит сифатида бир умрга муҳрланиб қолган экан. Ҳамон ўша-ўша — хушсурат, серғайрат, ёш ва навқирон...

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ.

● Амал қилсангиз арзийди

ЁШАРИШ СИРЛАРИ

ЮНЕСКО экспедицияси 1917 йили Тибетга қилган экспедицияси вақтида монастирда оз-оздан дори бериб ёшартиришнинг энг қадимий усули топилган эди, у сопол ёзувлардан кўчирилиб ҳамма тилларга таржима қилинганди. Бу тахминан эрамиздан тўрт-беш минг йил аввал ёзиб қўйилган экан.

ИШЛАТИЛИШИ: организмни ёғ ва оҳак қатламларидан тозалайди, умумий модда алмашинувини кескин яхшилайди. Натижада томирлар мулойимлашади, бу билан миокард инфаркти, кўкрак қисилиши (стенокардия), склероз, фалаж, ҳар хил шишлар ҳосил бўлишининг олди олинади. Бошдаги шовқин йўқолади, кўриш хусусияти тикланади.

Даволаш аниқ олиб борилса организм ёшаради.

ТАЙЁРЛАШ:

350 г. саримсоқни яхшилаб ювиб тозаланади, майда тўғралади ва ёғоч ёки чинни қошиқ билан идишга қирилади, шу массадан 200 грамм таг қисмидан олинади, чунки шу жойида шираси кўпроқ бўлади. Уни шиша идишга солинади, 200 г 96 фоизли спирт олинади. Идишни маҳкам ёпиб, қоронғи, салқин жойда ўн кун сақланади. Кейин массани қалин докадан ўтказиб, сиқилади. Икки-уч кундан кейин даволашни бошлаш мумкин. Совуқ сутга томизиб, қатъий белгиланган тартиб бўйича ичилади (чорак стакан сут бўлиши керак).

Овқатдан 15—20 минут олдин истеъмол қилиб борилиб, ҳаммаси ичилади.

Даволашнинг қайта курсини камида олти йилдан сўнг такрорлаш керак.

Неча томчидан?

Ичиш куни	Нонушта	Тушлик	Кечки овқат
1-кун	2	2	3
2-кун	4	5	6
3-кун	7	8	9
4-кун	10	11	12
5-кун	13	14	15
6-кун	15	14	13
7-кун	12	11	10
8-кун	9	8	7
9-кун	6	5	4
10-кун	3	2	1
11-кун	25	25	25

Шундан сўнг тескари тартибда ичиб, биринчи кунги даражагача тушилади.

ЎЗБЕКИСТОН ойнаи жаҳони «Ёшлик» муҳарририятининг «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» кўрсатуви кўп сонли томошабинларнинг меҳр-муҳаббатини қозонганди. Эндиликда халқимизнинг маънавий эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда у қайтадан тикланмоқда. СУРАТДА: бош режиссёр Мираббос Мирзааҳмедов раҳбарлигида тайёрланаётган кўрсатувдан бир лавҳа.

Эркин МУҲАМЕДОВ суратга олган.

* *

● Режиссёр билан мулоқот

«ОРЗУИМ: ТОМОШАБИН МЕҲРИНИ ҚОЗОНИШ»

ЖАҲОНГИР Файзиев ўзбек кино ижодкорлари авлодининг кенжа вакили. Бутуниттифоқ давлат кинематография олийгоҳининг режиссёрлик куллиётини 1991 йили тугаллаган. Ҳозир «Ўзбекфильм» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ижодий студияларида иш олиб бормоқда.

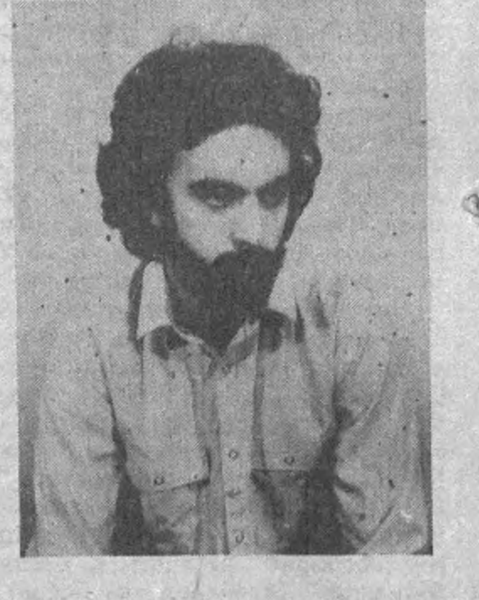

— **Жаҳонгир, сиз талабалик вақтингиздаёқ бир неча фильмлар ишлаб, совринларни ҳам қўлга киритган экансиз...**

— Дарҳақиқат, шундай бўлганди. Биринчи асарим «Кядя» деб номланганди. Уни курс иши сифатида ишлагандим. Фильм қисқа метражли бўлиб, экранда бор-йўғи 25 дақиқа намойиш қилинади. Бахтли тасодифми, билмадим, ана шу ишим Олмонияда ўтказилган қисқа метражли фильмлар анжуманида бош совринга муносиб кўрилди. Албатта, қисқа метражли фильм ижодкорлари учун бу кўрик ўзига хос масъулиятли имтиҳон ҳисобланади. Шунингдек, бу фильмим Польша, Исроил ва Украинада ўтказилган анжуманларда ҳам турли совринларга сазовор бўлди.

— **Картиналарингиз Оврўпо шаҳарларини кезиб, мукофотланиб турган бир пайтда нега биз уни томоша қилишдан бенасиб қолдик?**

— Сабаби, уни экранга чиқаришмади-да. Шунинг учун ҳам мамлакатимиздан ташқари, юзлаб хорижий мухлислардан мактублар олдим. Улар менинг руҳимни кўтариб юборишди. Бир йил ўтар-ўтмас иккинчи фильмим — «Сиз кимсиз?»-ни ишладим. Унинг тақдири ҳам биринчисиникидан бешбаттар бўлди. Кўплаб чет эл кино анжуманлари таклиф этиб турган бир пайтда ўзимизда унинг учун ҳаётга йўлланма беришмади. Ҳатто бу фильм ҳеч қандай ҳужжатсиз бутун Оврўпони кезиб чиқди.

— **Шунақа пайтларда тушкунликка тушмайсизми?**

— Йўқ. Ҳамма нарсадан куюнаверсак, унда ижод, изланиш нима бўлади? Мени фақат бир нарса қийнайди: «фильм ёмон» деб жар солишдан олдин уни томошабин ҳукмига ҳавола этиш керак. Ана ундан кейин адолатли тўхтамга келиш мумкин. Бизда эса нуқул акси бўлади.

— **Санъаткорлар оиласидан бўлганингиз учун шу касбни танлаганмисиз?**

— Албатта, бирон-бир касбни танлаётганингизда оиладаги муҳит ҳам қандайдир роль ўйнаши, табиий. Менинг бувам ҳам артист бўлганлар. Ойим — Ойдин Норбоева билан дадам — Ҳабибулла Файзиевни кўпчилик яхши танийди. Мен тўққиз ёшимдан бошлаб фильмларда суратга туша бошлаганман. «Энг мовий осмон», «Сени кутамиз, йигит» ва бошқа бир қатор экран асарларида роллар ўйнадим. Армияда хизматни ўтаб бўлгач, кино олийгоҳига кириб ўқиш истаги туғилди. Бу фикрим оиладагиларга ҳам маъқул тушди.

— **Ҳозир қандай режалар билан бандсиз?**

— Яқинда севги ҳақидаги янги «Камми» номли фильм устида бошлаган ишимизни якунладик. Яқин кунлар ичида Москвада, февраль ойида эса Тошкентда унинг илк намойиши бўлиши керак. Биринчи бор асаримда онам бош қаҳрамонлардан бирини ижро этдилар. Бу — мен учун катта бахт! Янги фильмда актёрлардан Тўлқин Тожиев, Бахтиёр Зокиров ва «Илҳом» театр-студиясининг актёри Миша Каменскийлар иштирок этишган. Унинг сценарийсини Юрий Дашевский билан биргаликда ёзганмиз. Фильмни истеъдодли оператор Ҳ. Ҳасанов тасвирга туширган.

— **Сиёсатга муносабатингиз?**

— Кўпроқ сиёсатдан нарироқ юришни ёқтираман. Ҳар ким ўз ишини бажаргани маъқул. Табиатан байналмилалчи бўлганим учун ҳамиша ўз ижодимда бунга қатъий амал қилишга ҳаракат қиламан.

— **Сиз ўзингиз ишлаётган соҳада қандай ижобий ўзгаришлар юз беришини орзу қиласиз?**

— Менимча, битта мен эмас, кўпчилик ҳамкасбларим бизнинг кино ҳам продюссерлик бошқарувига ўтишини орзу қиламиз. Режиссёр эса фақат ижод қилиши, изланиши, фильм яратиши зарур. Ҳозирча ҳаммасига балогардонмиз. Ҳатто ўзимиз янги фильмларимиздан нусҳа кўчиртириб, кино бозорига олиб борамиз. Актёрларга қанча пул тўлайман, палон нарсани қаердан топаман сингари кўпгина майда-чуйда юмушлар билан боғланиб қоляпмиз. Улар ҳам, албатта, керак. Лекин биз энг аввало, ижод қилишимиз зарур. Продюссер бўлса: у кино ташкилотчиси, у хўжайин. Ана шунда бизнинг кино санъатимиз ҳам анча олдинга силжирди, ғоявий-бадиий жиҳатдан юксакликка кўтариларди. Шу ўринда бир мисолни айтай: агар аҳамият берган бўлсангиз, Америкада энг олий кино-соврин бўлган «Оскар» режиссёрга эмас, продюссерга берилади. Бунинг катта маъноси бор. Менинг ягона орзуим: халқимизнинг маънавий эҳтиёжига жавоб берадиган яхши фильмлар ишлаш, томошабинларнинг меҳр-муҳаббатини қозониш...

Суҳбатдош
Миржалол МИРАЛИ ўғли.

ЖОЙ НОМЛАРИГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон Фанлар академияси тилшунослик институтида жой номларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда Давлат тили ҳақидаги Қонунни амалга ошириш юзасидан республика комиссияси таркибидаги топонимия билан шуғулланувчи кичик комиссия раиси Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон Фанлар академияси академиги Ш. Шоабдураҳмонов, Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси А. П. Хожиев, филология фанлари докторлари Э. А. Бекматов, Б. Бафоев, Э. Умаров, жумҳурият маданият фонди қошидаги топонимия кенгашининг раиси С. Қораев ва бошқалар иштирок этдилар.

Ўзбекистон Республикаси янги тараққиёт босқичига ўтиши муносабати билан халқимиз тарихига боғлиқ барча ёдгорликларни, айниқса, жой номларига эътиборни кучайтириш зарурлиги суҳбатда алоҳида таъкидлаб ўтилди. Жумладан, жой номлари билан боғлиқ масалаларни илмий асосда ҳал этиш, уларни ўзгартириш ва янги номлар беришни қонунлаштириш, тегишли қўлланмалар яратиш ва пировардида Ўзбекистондаги жой номларининг «Қизил китоби»ни тузиш зарурлиги қайд этилди.

Суҳбат қатнашчилари жой номларига бағишланган илмий-амалий йиғилиш ўтказиш ва унда республика топонимиясининг долзарб муаммоларини муҳокама этишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

БУ КЎЧАГА ЎЗИМ КИРДИМ

НОРАСМИЙ МУСОҲАБА

МУҚАДДИМА

Унинг касби — ЎҒРИЛИК!

Уни қарийб ўн йилдан бери биламан. Бир пайтлар анчайин сирдош ҳам эдик. Лекин ҳаёт йўли бизни икки томонга судради: Мен илм излаб, у қалтисроқ йўлдан бўлса-да, пул излаб кетди. Гоҳо кўча-кўйда кўришиб қолсак, бироз ҳол-аҳвол сўрашиб, у ёқ-буёқдан сўзлашамиз. У деярли ўзгармаган: ҳамон фалсафасига содиқ — ПУЛ, ПУЛ ВА ЯНА ПУЛ! Мана шу унинг фалсафаси. Тўғри, бу билан унга таъна қилмоқчи эмасман. Бунга ҳаққим ҳам йўқ. Зеро, хомсут эмган бандамиз. Бироқ дини исломда АМРИ МАЪРУФ деган тушунча мавжуд. Бу — адашганларни тўғри йўлга чорлаш. Аммо тан олиш керакки, бугунги кунда «шўрoча туз ичган» биз аҳли гуноҳ қайбиримиз тўғри йўлдан юряпмиз. Бу ёлғиз яратган эгам Аллоҳ таологагина маълум, холос. Ўзимизга қолса, ҳаммамиз ўз ҳолимизча ҲАҚмиз!

Рухсорани (исми ўзгартириб айтилмоқда!) охирги марта бундан бир йилча аввал кўргандим. Яқинда яна учрашиб қолдик. Ўша учрашув баҳона бўлдию, миямда бир фикр чарх урди: «Шу билан газетбоп бир суҳбат қилсам қалай бўлар экан?».

Орадан уч—тўрт кун ўтмай, уни излаб топдим. Ва ниятимни айтдим. Аввалига у ҳазилга бурди:

— Газитда чиқсам, эртага уйимдан усти ёпиқ «воронок»да олиб кетишмасин тағин.

Жуда жиддий тарзда таклифимни яна такрорладим:

— Гап битта! — худо битта! Сен аъзо бўлган жамиятнинг ички қонунларини тушунаман. Шунинг учун ҳам даҳлсизлигингга кафилман.

Тинчроқ бир гўша излаб, йўлга тушдик. Гапнинг очиғи, кўрган одамнинг ҳаваси келади бу қизга. Кийиниши, ҳозиржавоблиги, вазиятни тезда илғай олиши ва ҳуснига қараб туриб: «Эй, чархикажрафтор! Шунча фазилат бахш этишга-ку эринмабсан, нега энди унга ЎҒРИЛИК иқтидорини бердинг? Бунинг ўрнига чеварлик ҳавасини насиб этсанг, сўқир бўлиб қолармидинг, эй фалак!» дейман ичимда.

Гарчи шаҳар марказига яқин бўлса-да, аммо у қадар гавжум бўлмаган шинам кафега кирдик. Эскидан таниш официантни чақириб, стол тузатишни илтимос қилдим. Суҳбатимиз анча давом этди. Мен фақат зарур деб билган ўринларимни қоғозга кўчирдим, холос.

ТИНГЛАНГ, БУ ҲАЁТНИ САБОҚ БЎЛАДИ...

РУХСОРА туғилиб-ўсган оилада саккиз жон эдилар: ота-онаси, икки нафар опаси, бир нафар укаси ва икки синглиси бўлиб, ўн беш ёшида отаси юрак хуружидан вафот этганди. Шундоқ ҳам фақат маош ҳисобига кун кўрадиган бу оила анча қийин аҳволда қолди. Она шўрлик энди икки жойда фаррошлик қила бошлади. Отасининг йили ўтиши билан икки опасини баробар узатишади.

Бизнинг ўрта таълим соҳамизда жуда кўп кемтик ерлар бор. Шулардан бири бечораҳол оиланинг фарзанди ўртача ўқиса ҳам, саккизинчи синфни тугатиши билан (юқоридан берилган режани бажариш учун) уни ҳунар-техника билим юртига жўнатадилар. Бола буни истайдими ёки йўқми, боланинг ўша ердаги мутахассисликка лаёқати қай даражада — бу билан ҳеч ким қизиққан эмас. Мен бу фикрни собиқ кашшофлар етакчиси, собиқ синф раҳбари, мактабнинг собиқ ташкилотчиси сифатида айтаяпман. Бундай вақтда «ёмоннинг кучи япалоққа етади» қабилида иш тутилади. Рухсора ҳам ўшандай япалоқлардан бири эди... Кўпгина «ГПТУ»чилар қатори у ҳам дарсга қатнамай қўйди. Уйда назорат қиладиган ота ўлиб кетган, она эса тирикчилик ташвишида. Билим юртидаку, биров билан бировнинг иши йўқ. Эндигина ўн олтига кирган, умрнинг ўтиш босқичида турган қизу ўспирин қизиқувчан, берилувчан бўлиши маълум. Рухсора ҳам айнан ўша даврни бошидан кечираётганди.

— Бир куни қиш вақти эди, оёғим тортмайгина билим юртига бордим, — деб бу йўлга кириш муқаддимасини сўзлай бошлади Рухсора, — билим юртигача чамаси юз метрлар қолганди, беш—олтита болалар мени қор билан урдилар. Қўрқиб, индамайгина тез-тез юриб кета бошладим. Шунда улардан иккитаси йўлимни тўсди. Бири сигарет сўраб, бири гугурт сўраб, майнавозчилик қилди. Кейин яна биттаси яқин келиб, бошимдаги қалпоғим ва бўйнимдаги шарфимни олиб қўйди. Ялинсам ҳам қайтаришмади. Битта ўптирсанг, оласан дейишди. Мен йиғлаб юбордим. Шунда қаёқдандир иккита каттароқ ўсмирлар келиб, улар билан гап талашдилар. Кейин куч ишлатиб, шарфимни, қалпоғимни олиб беришди. Ўзимни эса ўқиш жойимгача кузатиб қўйдилар. Бора-бора улар билан танишиб, гоҳо кинога, овқатланишга ҳам бирга бордим. Сира ёмонлик қилишмас, нимаики ҳаражат бўлса, пулни ўзлари тўлашарди. Баъзан: «Ишлатарсан!» деб 5—10 сўм беришарди. Аввалига олмадим. Тўғри, кўпинча ёнимда бир сўмдан ортиқ пулим бўлмас эди. Кейинчалик улар берган пулни оладиган, гоҳо қандайдир қувноқ гуруҳлар билан кафелардаги зиёфатларда қатнашадиган бўлдим. Улар шундай меҳрибон эдиларки... мен уларга ипсиз боғланиб қолдим.

Тўкин дастурхон, яхши кийим мени боғлаб берди уларга. Бу орада онам қаттиқ бетоб бўлиб қолдилар. Ёрдам бўлар деган ўй билан рўзғорга қараша бошладим. Ва албатта бу «қарашишим» ҳам янги ошналаримнинг ҳисобидан бўлди.

— **Рухсора, айт-чи, рўзғорга қарашиб, уйингга егуликлар олиб боргансан. «Бу қаёқдан келяпти?» деб онанг қизиқмадими?**

— Суриштирдилар. Мен янги дўстларимнинг маслаҳати билан уларнинг орасидаги бир қизни уйга бошлаб бордим. Уни «староста»миз деб онамга таништирдим. У қиз — Илмира жуда гапга уста эди. Бир пасда онамнинг енгидан кириб, ёқасидан чиқди. Уйимизга мен олиб келаётган егулик, баъзан ука ва сингилларимга кийим «мен ўқийдиган группадагиларнинг ёрдами эканлиги»га онам чиппа-чин ишонди.

Беш-олти ой еб-ичиб, кийиб юрдим. Бир куни тўдадагилардан бири: «Райка ҳам иш бошласа, бўлармиди?» деб қолди. Қисқаси, қарзларни узиш керак эди. Шунингдек, битта онамнинг топганига қарайдиган бўлсак, узоққа бора олмасдик. Ҳаётни қарангки, опаларим ҳам бизга ёрдам бера олишмасди. Улар келин бўлиб тушган амакиваччалар оиласи фақат олишнигина билишар экан...

— **Қандай тўдага аралашиб қолганингни билгач, нима қилдинг?**

— Ҳеч нима. Кўпчилик нима бўлса мен ҳам шу бўлдим. Милицияга тушдим, ҳисобга ёзиб «қора рўйхат»га тиркашди. Биласизми, назаримда худди фақат ўғрилик учун туғилгандайман!

Рухсоранинг: «Ўғрилик учун туғилгандайман!» деган сўзлари менинг назаримда унинг тақдирга қарши ИСЁНИ эди!..

— **Йигирма саккизга кирдинг-а?**

— Йигирма тўққизга.

— **Майли, ўғрилик ҳам бир касбдир. Аммо сен энг аввало АЁЛ деган наслнинг вакиласисан. Турмуш қуриш, бола ўстириш кераклиги ҳақида ҳеч ўйлаганмисан?**

— Балки ишонмассиз. Аммо баъзида кечалари йиғлаб чиқаман. Айниқса, «ўтириб» келганимдан кейин ўзимни бошқалар олдида кераксиз буюмдек ҳис қиладиган бўлиб қолганман, гоҳо. Лекин яшаш ҳам керак. Тўғриси, миясида ҳеч вақоси йўқ, аммо отасининг даврида ялло қилиб юрган айрим мишиқи бойваччанамоларни, таниш-билиш, пул ёрдамида зиёли бўлиб қолган ипирисқиларни кўрганимда: «Шундан қаерим кам? Ахир, мен ҳам умид билан юрибман бу дунёда. Ё зар, ё зўр!...» деб ғижинаман.

— **Хўш, сенда қай бири бор-зарингми, зўрингми?**

— Униси ҳам, буниси ҳам йўқ ҳисоб. Ҳатто касбикорим ҳам йўқ.

— **Ишонган дўстинг-чи?**

— Дўст? Кечирасизу мен бу дунёда ҳатто ўз отамга (худо раҳмат қилсин уни!) ишонмайдиган бўлиб қолганман. Дўстмиш-а! Қимирлаган жон борки, бир-бирини ғажийди, шилади, имкон топди нафсини тўлдиради.

— **Мен бу борада сен билан баҳслашмоқчи эмасман. Биламан, барибир гапимиз бир жойдан чиқмайди.**

— Ҳа, худди тўққиз йил аввалгидагидек...

— **Яна биламанки, сенга кўмак бермоқчи бўлсалар, буни ҳақорат деб ўйлайсан.**

— Бу билан нима демоқчисиз?

— **Бирор ишга жойлашишингга, милициянинг «қора рўйхати»дан қутилишингга, эл қатори яшаб кетишингга кўмаклашмоқчиман. Аммо асосийси ўзингга боғлиқ.**

— Бизнинг йўлимиз бошидаёқ туташмаган. Бундан кейин ҳам туташмайди. Мендан ранжиманг, негадир сизни ҳурмат қиламан ва... чўчийман ҳам. Гап бунда эмас. Сиз эгри ниятда иш тутмаслигингизни ҳам ҳар ҳолда биламан. Бироқ ёдингизда бўлсин, бу йўлга мени на сиз, на бошқа биров даъват этмаган. Мен ўзим кирганман бу кўчага. Қисқаси, мен кўр эмасман ва шу учун ҳам кимдир мени етаклашига муҳтожлигим йўқ.

У ўрнидан турар экан:

— Суҳбат ва... зиёфат учун раҳмат, — дедию стол устига битта элликталикни ташлаб, «хайр» деганча чиқиб кета бошлади. Мен унга етиб олиб, пулини узатдим:

— Рухсора, сен на ўзинг мансуб бўлган, на мен ҳамнафас бўлган жамият қонунларига мос келмайдиган ҳаракатга йўл қўяётирсан. Пулингни ол.

У пулини қайтиб олдию:

— Илтимос, кузатманг, — деб чиқиб кеди.

ЯКУН

Мен ортимга қайтиб, ҳисоб-китоб қилар эканман, официант сўради:

— Коньякдан деярли ичилмабди, шишанинг оғзини маҳкамлаб, ўраб берайми?

Мен бироз шишага тикилиб қолдим. Кейин иккита қадаҳга қуйдим:

— Ол, Валя, — дедим овқат келтирувчи аёлга, — ҳозирги қиз учун ичайлик.

Яна қуйдим:

— Ол, юртимизда тўкинчилик бўлсин, токи қизларимиз турмушдаги моддий етишмовчиликка учрамасинлар. Қизлардан ўғри чиқмасин.

Официант сўнгги сўзимдан ҳайратга тушди:

— Нима, ҳозирги чиройли қиз ўғрими?

Мен бўшаган рюмкага яна ичкилик тўлдира туриб, жавоб қайтардим:

— Йўқ, у эмас, бизнинг собиқ тузумимиз, биз алданган ғояларимиз —ўғри. Умр ўғриси, бахт ўғриси. Ана буниси даҳшат.

Дилмурод САИДОВ.

● Шахсий фикр ●

ШАҲРИМИЗ ОЗОДА БЎЛСИН ДЕЙМАН

Кўчалар топ-тоза, ариқлардаги сувлар мусаффо, ҳаммаёқда орасталик бўлганига не етсин! Мана шундай кўркам манзарани кўпгина маҳаллаларда учратиб, баҳри дилингиз очилади. Айниқса, келинларнинг эрта саҳардан кўчаларни супуриб, сув сепиб қўйишларини айтмайсизми. Бу одат бизга поклик рамзи сифатида аждодларимиздан мерос. Лекин, минг афсуски, бундай манзарани ҳамма ерда ҳам учратавермайсиз. Кўпгина кўчаларимизга, кўп қаватли биноларимизнинг кираверишига, автобус, темир йўл шоҳбекатлари, автостанцияларга назар ташласак, бутунлай ўзга манзарага дуч келамиз: ҳаммаёқ қоғоз, писта пўчоқлари, сигарета қолдиқларига «беланиб» ётибди. Сув учун мўлжалланган ариқларда ахлат уюмларини кўрамиз. Бунга мисол тариқасида Собир Раҳимов автостанциясини олиб кўрайлик. Бу ерда ҳар куни уч-тўрт хотин писта сотиб ўтиради. Бутун атроф пўчоқ, автобуслардан тушаётган йўловчиларга аҳамият бериб қарасангиз, уларнинг аксарият қисми олган чипталарини ахлат идишларга ташлаш ўрнига ерга улоқтирадилар. Қизиғи шундаки, бунга кўпчилик бефарқ қарайди, худди шундай бўлиши керакдай. Беш-олти йил бурун кўчаларда писта сотаётган кишини камдан-кам учратардик. Ҳозир эса уларни ҳамма жойда истаганча учратишингиз мумкин. Тўғри, уларга савдо қилишни бутунлай таъқиқлаш керак, демоқчи эмасман. Балки, бундай сотувчиларга атрофларини озода сақлаш кераклигини қаттиқ уқтириш лозимдир. Шундай қилмасак, шаҳримизни ораста қилиб ололмаймиз.

Одамларимиз қизиқ-да, «чет элда ундоқ, бундоқ экан», деб гапиришдан ҳеч чарчамайдилар. Яна ўша чет эл ҳақида: Олмонияда хизматни ўтаб келган дўстимни айтишича, у ернинг одамлари кўчага қоғоз тугул гугурт чўпи ташлаш ёки бўлмаса ерга тупуришни ўзларига эп кўрмас эканлар. Чунки улар тозаликни севадилар, саломатликни қадрлайдилар. Баъзан ўйлаб қоламан, нима бизда одамлар бошқачами, шароитимиз... ёки шунчалик маданиятимизни унутиб қўйганмизми?! Менимча, йўқ, албатта. Биз ислом фуқароларимиз. Ислом тозалик, поклик, орасталик каби фазилатларни тарғиб қилишини унутмаслигимиз керак.

Мен билдираётган мулоҳазаларга риоя этиш унчалик мушкуллик талаб қилмайди. Уларни ҳал қилишда фақатгина юқорига кўз тикиш билан ҳам иш битмайди, албатта. Бунга ҳар биримиз ўз ҳиссамизни қўшмоғимиз лозим. Токи соғлигимиз орастилигимизга жуда-жуда боғлиқдир.

Фозил СОБИРОВ.

Муҳаррир ўринбосари
С. Ғ. МУСАЕВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРИШЛАР

«ЎЗБЕКИСТОН» ФИРМАСИ
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
9, 10, 11, 12, 13, 14 мартда соат 19.00 да
8 ва 15 мартда соат 15.00 ва 19.00 да
Чимкентлик хушовоз хонанда

Рустам ҒОЙИПОВ

бошчилигидаги
«НУР» гуруҳининг

ЯНГИ «БАЙРАМ» КОНЦЕРТИ

Концертда сўз устаси ва киноактёр
МИРЗАБЕК ҲОЛМЕДОВ
Чимкентлик истеъдодли ёш раққоса
ТАХМИНА БОЛТАБОЕВА
ва бошқалар қатнашадилар.

Чипталар Халқлар дўстлиги саройи кассасида соат 11.00 дан бошлаб сотилади.

Кўпчилик бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинади.

ТЕЛЕФОНЛАР: 39-46-09, 45-92-13, 39-46-08.

«ТОШКЕНТ-ПАССАЖИР» СТАНЦИЯСИНИНГ
2-ВАГОН ДЕПОСИ

Йўловчи вагонларининг ички жиҳозларини таъмирловчи, 4—5 даражали чилангар, йўловчи вагонларининг ички жиҳозларини таъмирловчи, 4—5 даражали дурадгор, 3—4—5 даражали чилангар-сантехник, 4—5 даражали ойнасозларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўртача иш ҳақи — 500—700 сўм.

Мутахассисликка эга бўлмаганлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 3 ой давомида ўқитиладилар.

Шахсий ҳужжатлари Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида қайд қилинган шахслар ишга қабул қилинадилар.

Манзилгоҳимиз: 700005, Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, Ҳ. Умаров кўчаси, 8-уй, 2-ВЧДнинг расмийлаштириш бўлими (11, 40, 45, 50, 67-автобуслар; 14-троллейбус; 25-маршрут таксисининг «Салор ариғи» бекати).

Тошкент ҲАҚИҚАТИ
МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.
БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.
Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; бўлимлар: шўролар ҳаёти — 325778, 337010; қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749, 337010; ижтимоий масалалар — 325645; маданият — 325767; адабиёт ва санъат; миллий қадриятлар — 325553; ёшлар ҳаёти, ахборот ва спорт — 325556, 339915; хатлар ва оммавий ишлар— 325354, 334048; тижорат бўлими — 325733; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 325354, 334048; эълонлар— 325666.
● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Навбатчи муҳаррир: 14 Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти— 20.30. Босишга топширилди — 20.10. 30579 нусҳа босилди.